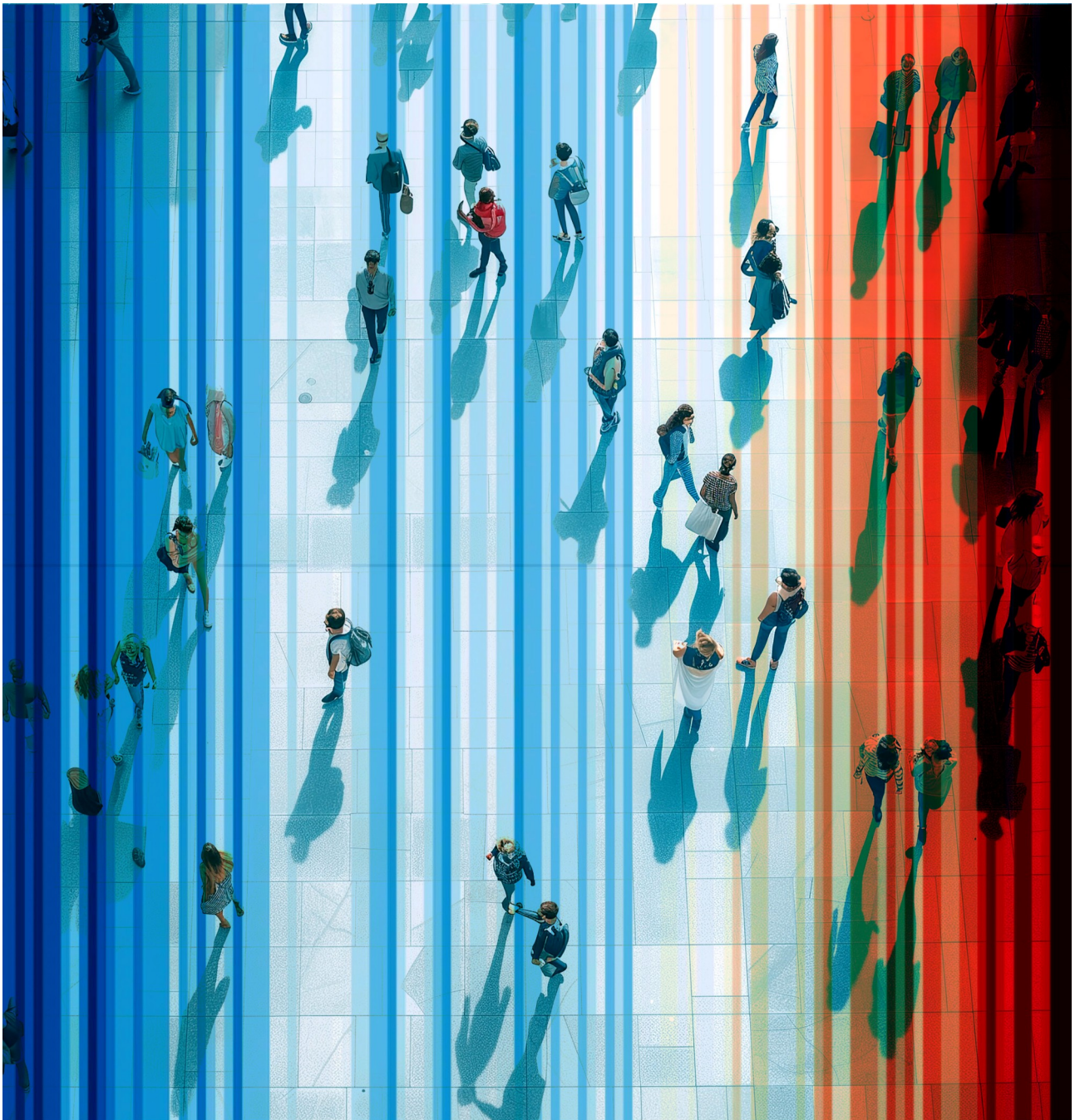

Υπερθερμασμένα και ανεπαρκώς ποετοισμασμένα: Οι εμπειρίες των Ευρωπαίων από τη ζωή με την κλιματική αλλαγή

Έκθεση ΕΟΠ

Kongens Nytorv 6 ετών
1050 Κοπεγχάγη Κ
Δανία
Τηλ.: +45 33 36 71 00
Ιστός: eea.europa.eu
Ερωτήσεις: eea.europa.eu/ερωτήσεις

Eurofound
Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των
Συνθηκών Διαβ
Wyattville Road, Loughlinstown, Co. Δουβλίνο
Δ18 KP65
Ιρλανδία
Τηλ.: +353 1 2043100
Ιστός: www.eurofound.europa.eu
Ερωτήσεις: information@eurofound.europa.eu

Ανακοίνωση νομικού περιεχομένου

Το περιεχόμενο της παρούσας έκδοσης δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητως τις επίσημες γνώμες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή άλλων θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ούτε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ή εταιρεία που ενεργεί για λογαριασμό του Οργανισμού φέρει ευθύνη για την ενδεχόμενη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση.

Ανακοίνωση για το Brexit

Τα προϊόντα, οι ιστότοποι και οι υπηρεσίες του ΕΟΧ μπορούν να αναφέρονται σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε πριν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ. Η έρευνα και τα δεδομένα που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο θα εξηγούνται γενικά με τη χρήση ορολογίας όπως: 'ΕΕ-27 και Ηνωμένο Βασίλειο' ή 'ΕΟΧ-32 και Ηνωμένο Βασίλειο'. Εξαιρέσεις από την προσέγγιση αυτή θα αποσαφηνιστούν στο πλαίσιο της χρήσης τους.

Πολιτική δημοσίευσης

Για την προστασία του περιβάλλοντος, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος υποστηρίζει μόνο τις ψηφιακές εκδόσεις. Δεν εκτυπώνουμε τις εκδόσεις μας.

Ανακοίνωση για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

© Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, 2026· © Eurofound, 2026

Η παρούσα δημοσίευση δημοσιεύεται με άδεια Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί χωρίς προηγούμενη άδεια, δωρεάν, για εμπορικούς ή μη εμπορικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι ο ΕΟΧ αναγνωρίζεται ως η αρχική πηγή του υλικού και ότι το αρχικό νόημα ή μήνυμα του περιεχομένου δεν παραμορφώνεται. Για οποιαδήποτε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων που δεν ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, ενδέχεται να χρειαστεί να ζητηθεί άδεια απευθείας από τους αντίστοιχους κατόχους δικαιωμάτων.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση διατίθενται στη [Διεύθυνση](https://european-union.europa.eu/index_en)
https://european-union.europa.eu/index_en.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2026

ISBN 978-92-9480-755-7

ISSN 1977-8449

doi: 10.2800/6087030

Σχεδιασμός εξωφύλλου: ΕΟΧ

Φωτογραφία εξωφύλλου: © Προσαρμοσμένο από την Adobe Stock

Διάταξη: Eworx/ΕΟΧ

Περιεχόμενα

Επιβεβαιώσεις.....	4
Βασικά μηνύματα.....	5
Συνοπτική παρουσίαση.....	7
1 Εισαγωγή.....	9
2 Επιπτώσεις που σχετίζονται με το κλίμα και γίνονται αντιληπτές από τους απαντήσαντες.....	11
3 Ανησυχία για τις μελλοντικές κλιματικές επιπτώσεις.....	14
4 Μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που ανέφεραν οι ερωτηθέντες.....	15
4.1 Ανθεκτικότητα σε επίπεδο νοικοκυριών.....	17
4.2 Δράσεις ανθεκτικότητας που γίνονται αντιληπτές στους τομείς των απαντησάντων.....	20
4.3 Διαφορές μεταξύ απαντησάντων σε αστικές και αγροτικές περιοχές.....	23
5 Διαφορές μεταξύ των ομάδων απαντησάντων.....	25
5.1 Οικονομικά μέσα των νοικοκυριών.....	25
5.2 Ηλικία.....	28
5.3 Φύλο.....	31
5.4 Ιδιοκτησία σπιτιού.....	32
5.5 Αυτοαναφερόμενη κατάσταση υγείας.....	34
6 Συμπεράσματα και ευκαιρίες για δράση.....	39
6.1 Ανάγκη ευρείας εφαρμογής λύσεων προσαρμογής.....	39
6.2 Αντιμετώπιση της θερμότητας ως του πιο διαδεδομένου κινδύνου για την υγεία και την ευημερία.....	40
6.3 Ενθάρρυνση της ανθεκτικότητας σε επίπεδο νοικοκυριού.....	40
6.4 Προστασία ευάλωτων ομάδων.....	40
Συνοτομογραφίες.....	42
Αναφορές.....	43
Παράρτημα 1 Ερωτήσεις σχετικά με τη διαβίωση και την εργασία στην ηλεκτρονική έρευνα της ΕΕ για το 2025 που αναλύονται στην έκθεση.....	47

Έγγραφο του Pierre Dieumegard για το [Eŭropo-Demokratio-Esperanto](#)

Σκοπός αυτού του «προσωρινού» εγγράφου είναι να επιτρέψει σε περισσότερους ανθρώπους στην Ευρωπαϊκή Ένωση να λάβουν γνώση των εγγράφων που παράγονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (και χρηματοδοτούνται από τους φόρους τους).

Εάν δεν υπάρχουν μεταφράσεις, οι πολίτες αποκλείονται από τη συζήτηση.

Το έγγραφο αυτό [υπήρχε μόνο στα αγγλικά](#), σε αρχείο pdf. Από το αρχικό αρχείο, δημιουργήσαμε ένα αρχείο odt, που προετοιμάστηκε από το λογισμικό Libre Office, για αυτόματη μετάφραση σε άλλες γλώσσες. Τα αποτελέσματα είναι πλέον διαθέσιμα [σε όλες τις επίσημες γλώσσες](#).

Είναι επιθυμητό η διοίκηση της ΕΕ να αναλάβει τη μετάφραση σημαντικών εγγράφων. Τα «σημαντικά έγγραφα» δεν είναι μόνο νόμοι και κανονισμοί, αλλά και οι σημαντικές πληροφορίες που απαιτούνται για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων από κοινού.

Προκειμένου να συζητήσουμε από κοινού το κοινό μας μέλλον και να επιτρέψουμε αξιόπιστες μεταφράσεις, η διεθνής γλώσσα Εσπεράντο θα ήταν πολύ χρήσιμη λόγω της απλότητας, της κανονικότητας και της ακρίβειάς της.

Επικοινωνήστε μαζί μας:

[Κοντάκτο \(europokune.eu\)](mailto:Kontakto@europokune.eu)

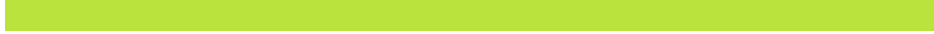
<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Επιβεβαιώσεις

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) και το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) θα ήθελαν να ευχαριστήσουν τους εταίρους του ΕΟΠ από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πληροφοριών και Παρατηρήσεων για το Περιβάλλον (χώρες μέλη του ΕΟΧ), τη Γενική Διεύθυνση Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Περιφερειακό Γραφείο για την Ευρώπη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης και την Ευρωπαϊκή Ομάδα Κλιματικής Υγείας για την πολύτιμη συμβολή και συμβολή τους.

Βασικά μηνύματα

- Η παρούσα έκθεση βασίζεται σε διαδικτυακή έρευνα στην οποία συμμετείχαν περισσότεροι από 27.000 ερωτηθέντες από 27 ευρωπαϊκές χώρες και παρουσιάζει τις εμπειρίες τους όσον αφορά τις κλιματικές επιπτώσεις, τις ανησυχίες τους σχετικά με τις μελλοντικές επιπτώσεις και τα μέτρα ανθεκτικότητας που έχουν λάβει στη χώρα τους και έχουν παρατηρήσει στις γειτονιές τους.
- Πάνω από το 80 % των ερωτηθέντων στην έρευνα ανέφεραν ότι επλήγησαν από τουλάχιστον ένα ζήτημα που σχετίζεται με το κλίμα (θερμότητα, πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές, λειψυδρία, άνεμος, τσιμπήματα κουνουπιών/τικ) τα τελευταία 5 έτη. Η θερμότητα ήταν το πιο συχνά αναφερόμενο πρόβλημα: σχεδόν οι μισοί από τους ερωτηθέντες αισθάνθηκαν πολύ ζέστη στο σπίτι, την εργασία ή τον τόπο εκπαίδευσής τους, ενώ πάνω από το 60 % των ερωτηθέντων ανέφεραν ότι αισθάνθηκαν πολύ ζέστη έξω από τη γειτονιά τους.
- Πάνω από το 52 % των ερωτηθέντων ανησυχούσε πολύ ή αρκετά για τις εξαιρετικά υψηλές θερμοκρασίες στο μέλλον και το 48 % αισθάνθηκε πολύ ή αρκετά ανήσυχο για τις δασικές πυρκαγιές. Οι γυναίκες, οι νεότεροι ερωτηθέντες (16-29 ετών) και οι ερωτηθέντες από τη νότια και την κεντροανατολική Ευρώπη είναι οι ομάδες που ανησυχούν περισσότερο για τις μελλοντικές κλιματικές επιπτώσεις.
- Ένας στους πέντε ερωτηθέντες δεν διέθετε κανένα από τα οικιακά μέτρα που αναφέρονταν στην έρευνα και είχαν σχεδιαστεί για την προστασία από ακραία καιρικά φαινόμενα (π.χ. σκίαση, κλιματισμός ή εξαερισμός, αντιπλημμυρική προστασία, συλλογή όμβριων υδάτων, ασφάλιση ακραίων καιρικών φαινομένων, εφεδρικό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και κιτ έκτακτης ανάγκης).
- Υπάρχουν έντονες περιφερειακές διαφορές στις κλιματικές επιπτώσεις που γίνονται αισθητές από τους ερωτηθέντες και στα μέτρα ανθεκτικότητας που αναφέρονται. Οι κλιματικές επιπτώσεις αντιμετωπίστηκαν περισσότερο από τους ερωτηθέντες στη νότια και την κεντροανατολική Ευρώπη. Σε περιφερειακό επίπεδο, η ομάδα με το χαμηλότερο ποσοστό απαντησάντων που ανέφεραν τόσο τις κλιματικές επιπτώσεις όσο και την παρουσία των μέτρων υπό την ηγεσία των αρχών που παρατίθενται στην έρευνα προέρχονταν από τη Βόρεια Ευρώπη.
- Πάνω από το 38 % του συνόλου των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι δεν μπορούσαν να αντέξουν οικονομικά να διατηρήσουν το σπίτι τους επαρκώς δροσερό το καλοκαίρι· το ποσοστό αυξάνεται σε 66 % μεταξύ των ερωτηθέντων που αντιμετώπισαν οικονομικές δυσκολίες.
- Ένα υψηλότερο ποσοστό λιγότερο εύπορων απαντησάντων, ενοικιαστών ή ατόμων με κακή υγεία ανέφεραν ότι αντιμετώπισαν κλιματικές επιπτώσεις σε σύγκριση με όλους τους άλλους απαντήσαντες. Ταυτόχρονα, λιγότεροι απαντήσαντες από αυτές τις ομάδες ανέφεραν ότι υιοθέτησαν μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε επίπεδο νοικοκυριού ή ότι είδαν να εφαρμόζονται μέτρα υπό την καθοδήγηση των αρχών στη γειτονιά τους.
- Η διασφάλιση της ευημερίας και της ευμάρειας της ευρωπαϊκής κοινωνίας υπό το ταχέως μεταβαλλόμενο κλίμα απαιτεί ευρεία εφαρμογή μέτρων για την πρόληψη και την προετοιμασία για τις κλιματικές επιπτώσεις, την οικονομική προσιτότητα των μέτρων ανθεκτικότητας σε επίπεδο νοικοκυριών και τη δίκαιη κατανομή των δράσεων προσαρμογής υπό την καθοδήγηση των αρχών.

Συνοπτική παρουσίαση

Η συνεχιζόμενη κλιματική αλλαγή ως απειλή για την ευημερία και την ευμάρεια στην Ευρώπη

Η κλιματική αλλαγή συνιστά αυξανόμενη απειλή για την υγεία, την ευημερία και την ευημερία της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Τα ακραία φαινόμενα που σχετίζονται με το κλίμα —όπως καύσωνες, δασικές πυρκαγιές, πλημμύρες ή ξηρασίες— γίνονται όλο και πιο συχνά και εντονότερα καθώς εξελίσσεται η υπερθέρμανση του πλανήτη.

Τα ευρωπαϊκά και εθνικά πλαίσια πολιτικής τονίζουν την επείγουσα ανάγκη προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και αποτελεσματικής διαχείρισης των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα για τον πληθυσμό και την οικονομία της. Ωστόσο, δεν έχει αξιολογηθεί σε μεγάλο βαθμό ο βαθμός στον οποίο έχουν υλοποιηθεί δράσεις για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας της ΕΕ στην κλιματική αλλαγή, ιδίως σε σχέση με μεμονωμένα νοικοκυριά.

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε από κοινού από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) και το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) και βασίζεται στα πορίσματα διαδικτυακής έρευνας. Διερευνά τις εμπειρίες των επιπτώσεων που σχετίζονται με το κλίμα, τις δράσεις ανθεκτικότητας που αναλαμβάνονται στο εσωτερικό, την αντίληψη των τοπικών δράσεων που υλοποιούνται και τις ανησυχίες σχετικά με τις μελλοντικές επιπτώσεις σε δείγμα Ευρωπαίων.

Εκτεταμένες εμπειρίες σχετικά με τις επιπτώσεις που σχετίζονται με το κλίμα και μεγάλες ανησυχίες για το μέλλον

Τέσσερις στους πέντε συμμετέχοντες στην έρευνα ανέφεραν ότι αντιμετώπισαν τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα ζητήματα που σχετίζονται με το κλίμα κατά την τελευταία πενταετία (2020-2025): δυσάρεστη ζέστη, πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές, λειψυδρία, ανεμοφθορά ή συχνότερα τσιμπήματα εντόμων. Πολλοί απαντήσαντες εξέφρασαν επίσης ανησυχίες σχετικά με τις μελλοντικές κλιματικές επιπτώσεις, με τη θερμότητα και τις δασικές πυρκαγιές να προκαλούν μεγάλη ανησυχία για περίπου τις μισές από αυτές. Το γεγονός ότι υψηλό ποσοστό των ερωτηθέντων ανέφεραν ότι αντιμετώπισαν επιπτώσεις στο παρελθόν και ανησυχίες στο μέλλον καταδεικνύει την ανάγκη να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Ενδείξεις ανεπαρκούς ετοιμότητας σε επίπεδο νοικοκυριών στην Ευρώπη

Η έρευνα διερεύνησε τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή στα σπίτια των ερωτηθέντων. Κανένα από τα μέτρα για την προστασία από τις κλιματικές επιπτώσεις που παρατίθενται στην έρευνα δεν αναφέρθηκε ότι έχει τεθεί σε εφαρμογή από περισσότερους από τους μισούς απαντήσαντες. Λίγο πάνω από το 22% των ερωτηθέντων δεν είχαν κανένα από τα αναφερόμενα μέτρα στη χώρα τους. Τα μέτρα κατά της θερμότητας —το συχνότερα αναφερόμενο πρόβλημα— περιλαμβάνουν τη σκίαση (που αναφέρθηκε από το 49 % των ερωτηθέντων), τη μόνωση οροφής/τοίχου (48 %) και τον κλιματισμό ή τον εξαερισμό (32 %).

Περισσότερο από το 40% των ερωτηθέντων ανέφεραν ότι έχουν ασφάλιση κατοικίας που καλύπτει ακραία καιρικά φαινόμενα. Ένα πολύ χαμηλότερο ποσοστό των ερωτηθέντων έχουν ετοιμάσει κιτ έκτακτης ανάγκης (14%) ή έχουν εξασφαλίσει πρόσβαση σε εφεδρική πηγή ενέργειας (8%). Για να προσαρμοστεί επαρκώς η ευρωπαϊκή κοινωνία, τα νοικοκυριά πρέπει να γίνουν πιο ανθεκτικά μέσω μεγαλύτερης ευαισθητοποίησης, πρόσβασης και αυξημένης οικονομικής προσιτότητας των μέτρων στο σπίτι.

Μη δομικός χαρακτήρας των τοπικών δράσεων προσαρμογής

Τα συχνότερα αναφερόμενα τοπικά μέτρα που προσδιορίστηκαν από τους ερωτηθέντες ήταν προειδοποιήσεις ή προειδοποιήσεις για ακραία καιρικά φαινόμενα (με εμπειρία 57 %), εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους και τις ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν σε περίπτωση ακραίων καιρικών φαινομένων (43 %) και περιορισμοί στη χρήση νερού κατά τη διάρκεια ξηρών περιόδων (42 %). Συνολικά, το

36 % των ερωτηθέντων ανέφεραν ότι είχαν παρατηρήσει φύτευση δέντρων ή βελτιώσεις στην πρόσβαση σε χώρους πρασίνου στην περιοχή τους.

Τα τοπικά μέτρα πρόληψης των πλημμυρών και η παροχή κέντρων ψύξης δεν αναφέρθηκαν όπως παρατηρήθηκε συνήθως. Αυτό το στιγμιότυπο των μέτρων προσαρμογής υπό την καθοδήγηση των αρχών, με βάση τις αντιλήψεις των απαντησάντων, υποδηλώνει την ανάγκη για περισσότερα μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή με βάση τις υποδομές, τα οποία θα συνοδεύουν τα μέτρα που προσανατολίζονται στη συμπεριφορά.

Άνισες επιπτώσεις και άνιση ανθεκτικότητα

Ορισμένες από τις κλιματικές επιπτώσεις που ανέφεραν οι ερωτηθέντες επηρέασαν δυσανάλογα ορισμένες ομάδες. Για παράδειγμα, τέσσερις φορές περισσότεροι ερωτηθέντες από νοικοκυριά με τα χαμηλότερα οικονομικά μέσα αντιμετώπισαν προβλήματα πρόσβασης σε ασφαλές και καθαρό νερό (15 % έναντι 4 %). Ομοίως, διπλάσιοι είχαν πληγεί από δασικές πυρκαγιές και συναφή καπνό σε σύγκριση με τους ερωτηθέντες από νοικοκυριά με τα υψηλότερα οικονομικά μέσα (11 % έναντι 5 %). Τα δύο τρίτα των ατόμων που δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα δεν ήταν σε θέση να διατηρήσουν το σπίτι τους επαρκώς δροσερό το καλοκαίρι σε σύγκριση με λίγο περισσότερο από το 9% των ατόμων που τα βγάζουν πέρα είτε πολύ εύκολα είτε εύκολα.

Οι νεότεροι ερωτηθέντες και οι γυναίκες εμφανίστηκαν ως οι ομάδες που ανησυχούν περισσότερο για τις μελλοντικές κλιματικές επιπτώσεις. Εν τω μεταξύ, οι ενοικιαστές, σε σύγκριση με τους ιδιοκτήτες κατοικιών, ήταν λιγότερο πιθανό να έχουν μέτρα ανθεκτικότητας στο σπίτι. Τέλος, σε όλες τις επιπτώσεις, οι ερωτηθέντες με αυτοαξιολογούμενη κακή υγεία ανέφεραν ότι επηρεάζονται περισσότερο από τις κλιματικές επιπτώσεις, ενώ είναι επίσης λιγότερο πιθανό να εφαρμόζουν μέτρα ανθεκτικότητας στο σπίτι σε σύγκριση με τους ερωτηθέντες με αυτοαξιολογούμενη καλή υγεία.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η κοινωνική δικαιοσύνη όσον αφορά την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, είναι σημαντικό να σχεδιαστούν στρατηγικές προσαρμογής που θα προστατεύουν όλους τους ανθρώπους, ιδίως τις πλέον ευάλωτες ομάδες.

Σχετικά με την έρευνα

Η έκθεση βασίζεται σε δεδομένα που συλλέγονται μέσω της ετήσιας [ηλεκτρονικής έρευνας του Eurofound «Living and Working in the EU» \(Διαβίωση και εργασία στην ΕΕ\)](#). Το 2025, η έρευνα περιλάμβανε σειρά ερωτήσεων σχετικά με τις κλιματικές επιπτώσεις που έγιναν αισθητές στο παρελθόν, τις ανησυχίες σχετικά με τις μελλοντικές δράσεις και τις δράσεις ανθεκτικότητας. Η ανάλυση των απαντήσεων στις ερωτήσεις αυτές στην παρούσα έκθεση αποτελεί μέρος των δραστηριοτήτων του [Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Κλίματος και Υγείας](#) για τη στήριξη των ευρωπαϊκών πολιτικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, με έμφαση στην υγεία και την ευημερία.

Η διαδικτυακή έρευνα απαντήθηκε από 27.000 άτομα από 27 ευρωπαϊκές χώρες. Ωστόσο, το δείγμα δεν είναι πλήρως αντιπροσωπευτικό του ευρωπαϊκού πληθυσμού (βλέπε πλαίσιο 1.1). Για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος, εφαρμόστηκαν σταθμίσεις μετά τη στρωματοποίηση ώστε να αντικατοπτρίζεται η κατανομή των βασικών δημογραφικών στοιχείων —όπως το φύλο, η ηλικία, η εκπαίδευση και ο βαθμός αστικοποίησης— στον γενικό πληθυσμό. Ωστόσο, τα αποτελέσματα δεν μπορούν να γενικευθούν στον συνολικό ευρωπαϊκό πληθυσμό και τα πορίσματα αφορούν μόνο τους ερωτηθέντες.

Ωστόσο, τα ευρήματα παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τις εμπειρίες και τις προοπτικές των ερωτηθέντων και μπορούν να συμβάλουν στην κατανόηση των ανησυχιών που σχετίζονται με το κλίμα και των συμπεριφορών προσαρμογής.

1 Εισαγωγή

Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή εκτίμηση κλιματικών κινδύνων (EUCRA), υπάρχουν ήδη αρκετοί κρίσιμοι κλιματικοί κίνδυνοι για την υγεία των ανθρώπων, το δομημένο περιβάλλον, τις υποδομές και τα οικοσυστήματα στην Ευρώπη. Εάν δεν αναληφθεί αποφασιστική δράση τώρα, οι περισσότεροι από τους κλιματικούς κινδύνους που έχουν εντοπιστεί θα μπορούσαν να φθάσουν σε κρίσιμα ή καταστροφικά επίπεδα έως το τέλος του τρέχοντος αιώνα (ΕΟΠ, 2024α). Η διαχείριση των υφιστάμενων και μελλοντικών κλιματικών κινδύνων αναγνωρίζεται στην πολιτική της ΕΕ ως απαραίτητη για τη διατήρηση της ευημερίας της Ευρώπης και της ποιότητας ζωής των κατοίκων της (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2024).

Οι απόψεις των πολιτών της Ευρώπης σχετικά με την κλιματική αλλαγή αξιολογούνται τακτικά μέσω ερευνών, όπως το διετές Ευρωβαρόμετρο για την κλιματική αλλαγή (π.χ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2025α) και η ετήσια έρευνα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για το κλίμα (π.χ. ΕΤΕπ, 2024). Η παρούσα κοινή έκθεση του ΕΟΠ/Eurofound παρέχει μια πρόσθετη οπτική γωνία σε αυτό το σύνολο γνώσεων, παρουσιάζοντας τα πορίσματα διαδικτυακής έρευνας με περισσότερους από 27.000 συμμετέχοντες σε 27 κράτη μέλη της ΕΕ (βλέπε πλαίσιο 1.1).

Ειδικότερα, η παρούσα έκθεση παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα είδη των επιπτώσεων που σχετίζονται με το κλίμα και τις οποίες οι ερωτηθέντες έχουν βιώσει προσωπικά ή έχουν παρακολουθήσει στον τόπο διαμονής τους. Παρουσιάζει επίσης τις ανησυχίες τους σχετικά με το κλίμα για το μέλλον. Το σημαντικότερο είναι ότι η έκθεση παρέχει την πρώτη πανευρωπαϊκή επισκόπηση της αντίληψης για την εφαρμογή των μέτρων ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή —τόσο εκείνων που ανέφεραν οι ερωτηθέντες σε επίπεδο νοικοκυριών όσο και των παρατηρήσεών τους σχετικά με τα μέτρα που εφαρμόζουν οι αρχές. Ωστόσο, δεδομένου ότι βασίζεται σε αυτοαναφερόμενα δεδομένα και στις εντυπώσεις των ερωτηθέντων, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως λυδία λίθος και όχι ως συστηματική απογραφή των προσπαθειών προσαρμογής.

Προβλέπεται ότι αυτό το στιγμιότυπο της αντίληψης της συλλογικής ανθεκτικότητας της ΕΕ στο μεταβαλλόμενο κλίμα θα συμβάλει στη στόχευση των προσπαθειών στο πλαίσιο των πρόσφατων και των συνεχιζόμενων εξελίξεων πολιτικής, όπως η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ετοιμότητας (ΕΚ, 2025β) και το επικείμενο ολοκληρωμένο ευρωπαϊκό πλαίσιο για την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και τη διαχείριση κινδύνων. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή και την κοινωνικοοικονομική ομάδα επιτρέπει την κατανόηση των τρόπων και των ανθρώπων που διατρέχουν τον υψηλότερο κίνδυνο και απαιτούν την πλέον επείγουσα δράση.

Πλαίσιο 1.1

Σχετικά με την έρευνα

Από το 2020, το Eurofound διεξάγει ετήσια ηλεκτρονική έρευνα μεγάλης κλίμακας με τίτλο «Διαβίωση και εργασία στην ΕΕ». Αρχικά, σχεδιάστηκε για να αξιολογήσει τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας των ανθρώπων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Από το 2022 και μετά, το θεματικό πεδίο εφαρμογής της ηλεκτρονικής έρευνας διευρύνθηκε για να μετρήσει τις μακροπρόθεσμες συνέπειες της πανδημίας, τον πόλεμο στην Ουκρανία και το αυξανόμενο κόστος ζωής.

Η έρευνα του 2025 επικεντρώθηκε στο κλίμα και το περιβάλλον. Περιλάμβανε ερωτήσεις σχετικά με τις εμπειρίες των ανθρώπων όσον αφορά τις κλιματικές επιπτώσεις, τις ανησυχίες σχετικά με τους μελλοντικούς κινδύνους και τα μέτρα ανθεκτικότητας που έλαβαν οι ερωτηθέντες ή παρατηρήθηκαν στην περιοχή τους.

Η ηλεκτρονική έρευνα χρησιμοποιεί μια προσέγγιση δειγματοληψίας μη πιθανότητας, η οποία βασίζεται κυρίως σε διαδικτυακές προσλήψεις μέσω στοχευμένων διαφημίσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι οποίες συμπληρώνονται από δειγματοληψία χιονοστιβάδας. Το δείγμα που προκύπτει δεν είναι αντιπροσωπευτικό του γενικού πληθυσμού. Επιπλέον, οι ερωτηθέντες από προηγούμενους γύρους ερευνών καλούνται να συμμετάσχουν σε επόμενα κύματα. Ως εκ τούτου, η επιτροπή επικαιροποιείται τακτικά, αλλά δεν είναι αντιπροσωπευτική.

Για να βελτιωθεί η αντιπροσωπευτικότητα της έρευνας, εφαρμόστηκε στάθμιση μετά τη στρωματοποίηση για την ευθυγράμμιση του δείγματος με τη δημογραφική σύνθεση του πληθυσμού της ΕΕ-27 και του πληθυσμού κάθε επιμέρους κράτους μέλους. Το 2025, οι συντελεστές στάθμισης βασίστηκαν στο φύλο, την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης και την περιφέρεια.

Μεταξύ 1ης Απριλίου και 4ης Ιουνίου 2025, η ηλεκτρονική έρευνα συγκέντρωσε απαντήσεις από περίπου 27.000 συμμετέχοντες σε 27 κράτη μέλη της ΕΕ. Από αυτούς, 16.500 απάντησαν σε πάνελ και 10.500 είχαν προσληφθεί πρόσφατα μέσω καναλιών κοινωνικής δικτύωσης (συμπεριλαμβανομένων διαφημίσεων στο Instagram και το Facebook, καθώς και οργανικών αναρτήσεων). Υπήρχε ένας ελάχιστος στόχος 500 ερωτηθέντων ανά χώρα, ο οποίος επιτεύχθηκε από τα περισσότερα κράτη μέλη εκτός από την Κύπρο, το Λουξεμβούργο και τη Μάλτα. Δεκατέσσερις χώρες είχαν δείγματα που ξεπερνούσαν τους 1.000 ερωτηθέντες.

Η έρευνα συγκέντρωσε πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων (ηλικία, φύλο, θητεία, ευκολία εκπλήρωσης των σκοπών, αυτοαξιολογούμενη υγεία, τύπος νοικοκυριού, καθώς και γεωγραφική θέση και βαθμός αστικοποίησης). Οι πληροφορίες αυτές επέτρεψαν τη σύγκριση των απαντήσεων μεταξύ διαφόρων ομάδων. Η έκθεση παρέχει περιγραφικές στατιστικές. Ωστόσο, πραγματοποιήθηκαν επιπλέον αναλύσεις παλινδρόμησης για να ελεγχθεί αν οι διαφορές ήταν στατιστικά σημαντικές και έγκυρες μετά τον έλεγχο για άλλα χαρακτηριστικά του ερωτώμενου. Μόνο τα αποτελέσματα που επικυρώνονται με αυτόν τον τρόπο αναφέρονται στην παρούσα δημοσίευση.

Η προσέγγιση της δειγματοληψίας μη πιθανότητας σημαίνει ότι οι περιγραφικές στατιστικές δεν θα πρέπει να θεωρούνται ακριβείς σημειακές εκτιμήσεις για το σύνολο του πληθυσμού της ΕΕ, παρά τη δημογραφική στάθμιση. Ωστόσο, οι σχέσεις, οι μηχανισμοί και οι τάσεις που εντοπίζονται είναι στατιστικά έγκυρες και μεταβιβάσιμες.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την έρευνα μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).

2 Επιπτώσεις που σχετίζονται με το κλίμα και γίνονται αντιληπτές από τους απαντήσαντες

Στην έρευνα ερωτήθηκαν οι ερωτηθέντες σχετικά με τις επιλεγμένες κλιματικές επιπτώσεις ⁽¹⁾ που είχαν βιώσει τα τελευταία 5 έτη (βλέπε παράρτημα 1). Οι απαντήσεις αποτυπώνουν τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων και μπορεί να περιλαμβάνουν επιπτώσεις με πολλαπλές αιτίες, οι οποίες δεν μπορούν να αποδοθούν αποκλειστικά στην κλιματική αλλαγή. Με αυτή την επιφύλαξη κατά νου, το 80,5 % των ερωτηθέντων ανέφεραν ότι έχουν βιώσει τουλάχιστον έναν αντίκτυπο από εκείνους που παρατίθενται στην έρευνα, όπως φαίνεται στο διάγραμμα 2.1. Από γεωγραφική άποψη, οι ερωτηθέντες από τη νότια και την κεντροανατολική Ευρώπη ήταν οι ομάδες με το υψηλότερο ποσοστό ατόμων που ανέφεραν ότι έχουν βιώσει τουλάχιστον μία κλιματική επίπτωση, σε 86,1 % και 85,3 % αντίστοιχα.

Τα ευρήματα αυτά συνάδουν με τα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας της ΕΤΕπ, στην οποία το 80 % των ερωτηθέντων από την ΕΕ δήλωσαν ότι είχαν βιώσει τουλάχιστον ένα ακραίο καιρικό φαινόμενο τα τελευταία 5 έτη (ΕΤΕπ, 2024). Το υψηλό ποσοστό των ερωτηθέντων από τη νότια Ευρώπη που επηρεάζονται από διάφορες κλιματικές επιπτώσεις αντικατοπτρίζει επίσης τα πορίσματα του ειδικού Ευρωβαρόμετρου του 2025 για την κλιματική αλλαγή (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2025α). Υποστηρίζει επίσης την έμφαση που δίνει η EUCRA (ΕΟΠ, 2024α) στον κρίσιμο ετείδγοντα χαρακτήρα της αντιμετώπισης των κλιματικών κινδύνων στην εν λόγω περιοχή.

Η θερμότητα ήταν ο κύριος κλιματικός αντίκτυπος που συνάντησαν οι ερωτηθέντες στην έρευνα. Τα τελευταία 5 χρόνια, το 49,7% των ερωτηθέντων στην έρευνα αισθάνθηκε πολύ ζεστό στο σπίτι του, το 46,8% στον χώρο εργασίας ή στον χώρο εκπαίδευσης και το 60,7% όταν βρισκόταν εκτός της γειτονιάς του. Αυτό δείχνει ότι ένας βασικός τρόπος μείωσης των επιπτώσεων της θερμότητας στην υγεία, την ευημερία και την παραγωγικότητα των ανθρώπων είναι να διασφαλιστεί ότι τα κτίρια της ΕΕ και το ευρύτερο περιβάλλον διαβίωσης και εργασίας είναι ανθεκτικά στη θερμότητα (Martinez et al., 2025· ΕΟΧ, 2022α).

Συνολικά, το 34% των ερωτηθέντων ανέφερε αντιληπτή αύξηση των τσιμπημάτων κουνουπιών ή τσιμπουριών τα τελευταία 5 χρόνια. Η αφθονία των φορέων, η διάρκεια της περιόδου δαγκώματος και η πιθανότητα μετάδοσης της νόσου επηρεάζονται από το μεταβαλλόμενο κλίμα (ΕΟΠ, 2022α). Το ποσοστό των ατόμων που εμφάνισαν περισσότερα τσιμπήματα ήταν υψηλότερο στη νότια και κεντροανατολική Ευρώπη (διάγραμμα 2.1), συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου (60,9%), της Ελλάδας (59,0%) και της Κροατίας (57,7%).

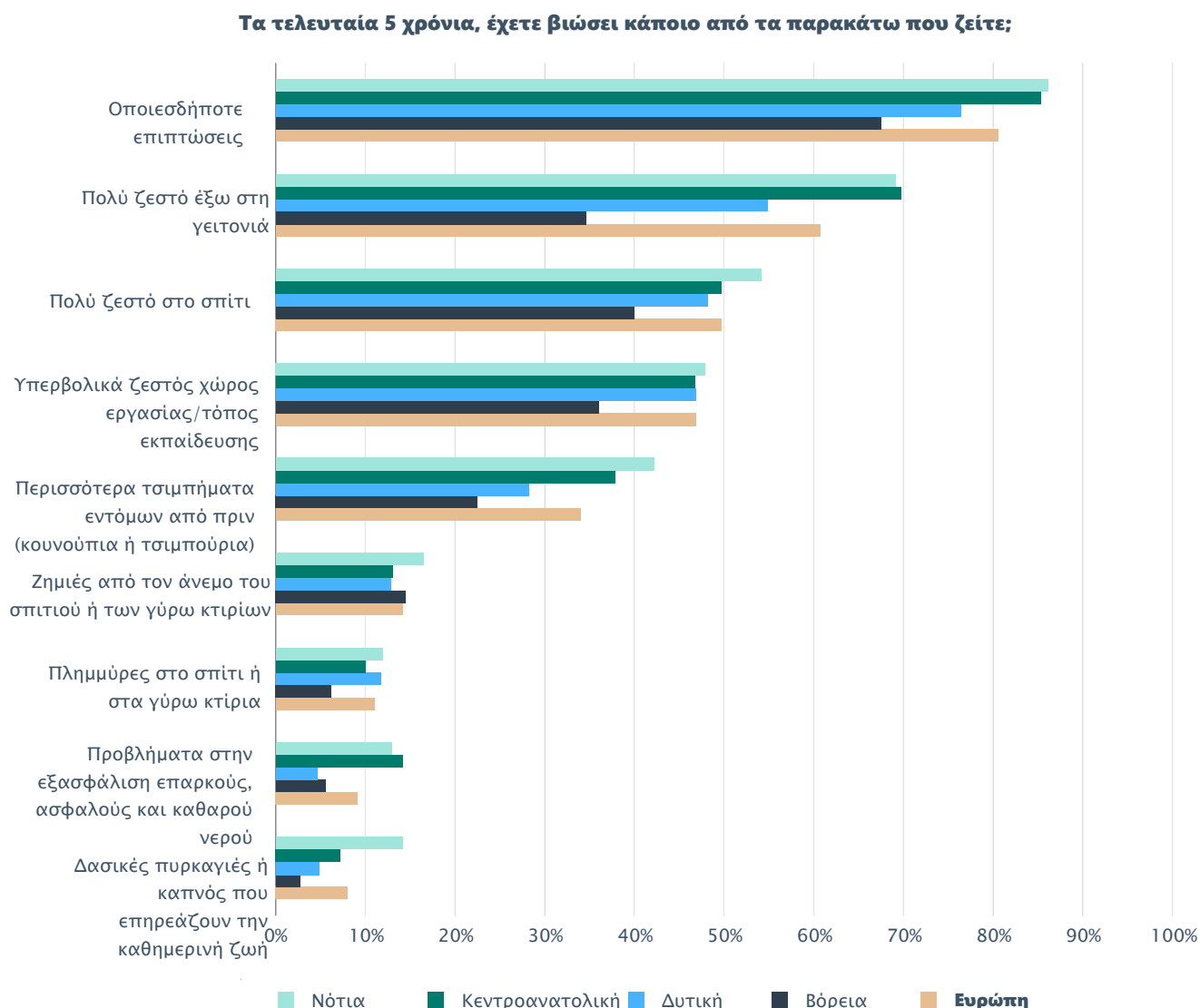
Αυτό είναι ανησυχητικό από την άποψη της δημόσιας υγείας, καθώς οι χώρες αυτές έχουν επιβεβαιωμένη παρουσία επεμβατικών κουνουπιών *Aedes* (ECDC, 2025) που μπορεί να φέρουν δάγκειο πυρετό, Zika και chikungunya. Έχουν επίσης τα εγγενή κουνούπια *Culex pipiens* (ECDC, 2023), τα οποία είναι ικανά να εξαπλώσουν τον πυρετό του Δυτικού Νείλου.

Οι ζημιές που προκλήθηκαν από τον άνεμο σε σπίτια ή κτίρια σε κοντινή απόσταση καταγράφηκαν από το 14,1% των ερωτηθέντων τα τελευταία 5 χρόνια. Πέραν αυτού, το ένα δέκατο περίπου των απαντησάντων είχε βιώσει όλες τις άλλες κλιματικές επιπτώσεις (βλέπε γράφημα 2.1).

Υπήρξαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών όσον αφορά το ποσοστό των απαντησάντων που είχαν βιώσει τις επιπτώσεις. Για παράδειγμα, η εμπειρία των ζημιών από τον άνεμο σε σπίτια ή κτίρια που βρίσκονται κοντά στους ερωτηθέντες ήταν πιο διαδεδομένη στην Ιρλανδία (43,3 % των ερωτηθέντων), αλλά και στην Κροατία (29,4 %) και την Ουγγαρία (26,6 %).

1 Ο κατάλογος των κλιματικών επιπτώσεων που περιλαμβάνεται στην έρευνα δεν είναι εξαντλητικός. Καταρτίστηκε από το Eurofound και τον ΕΟΠ σε συνεργασία με τους οργανισμούς-εταίρους του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για το Κλίμα και την Υγεία. Ο κατάλογος βασίστηκε στους αναγνωρισμένους κινδύνους για την ευημερία και την ευζωία του ευρωπαϊκού πληθυσμού που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή (ΕΟΠ, 2024α· ΕΟΠ, 2025γ). Η τελική επιλογή των στοιχείων που θα συμπεριληφθούν έλαβε υπόψη το μήκος της έρευνας.

Διάγραμμα 2.1 Ποσοστό ερωτηθέντων που αντιμετώπισαν κλιματικές επιπτώσεις στην περιοχή τους, ανά ευρωπαϊκή περιφέρεια

Σημειώσεις: Οι γεωγραφικές ομαδοποιήσεις που χρησιμοποιούνται στο παρόν και στα ακόλουθα διαγράμματα έχουν ως εξής: κεντροανατολική Ευρώπη (Βουλγαρία, Τσεχία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβακία)· Βόρεια Ευρώπη (Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Ιρλανδία, Λετονία, Λιθουανία και Σουηδία)· Νότια Ευρώπη (Κύπρος, Κροατία, Ελλάδα, Ιταλία, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Πορτογαλία, Σλοβενία και Ισπανία)· Δυτική Ευρώπη (Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες και Ελβετία). Τα πορίσματα της έρευνας για μεμονωμένες χώρες διατίθενται στον [διαδραστικό](#) θεατή.

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

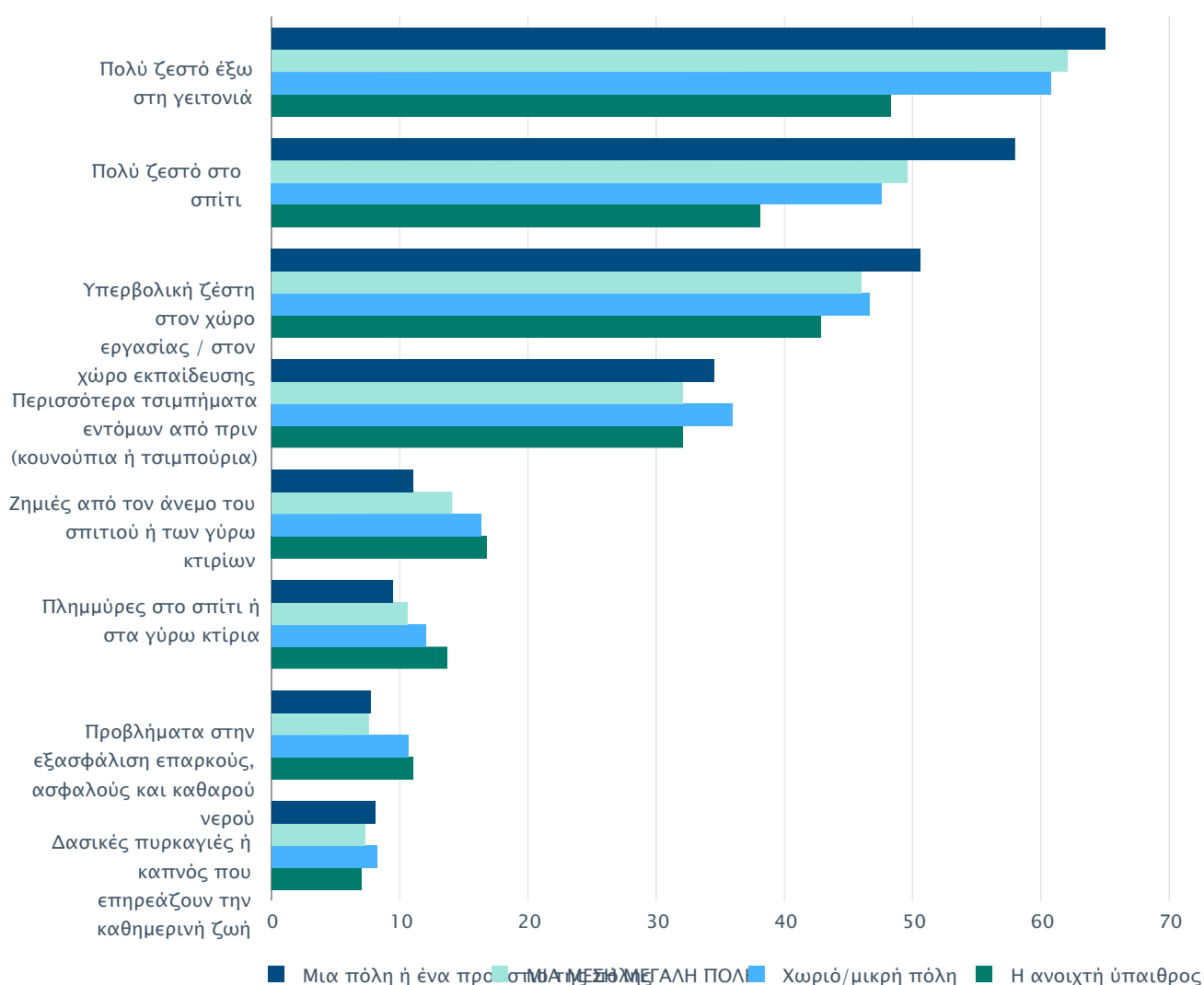
Οι πυρκαγιές και ο καπνός τους είχαν παρατηρηθεί συχνότερα από ερωτηθέντες από την Ελλάδα (41,1%), την Πορτογαλία (35,2%) και την Κύπρο (20,3%), σε σύγκριση με μέσο όρο 8% σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το ποσοστό των ερωτηθέντων που αντιμετώπισαν πλημμύρες τα τελευταία 5 χρόνια αντανάκλούσε το μοτίβο των πλημμυρών μεγάλης κλίμακας κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Για παράδειγμα, ένα πολύ υψηλότερο ποσοστό ερωτηθέντων στην Αυστρία (25,9 %) και τη Σλοβενία (19,1 %) ανέφερε ότι υπέστη πλημμύρες από τον συνολικό ευρωπαϊκό μέσο όρο του 11 %.

Οι επιπτώσεις που σχετίζονται με το κλίμα έγιναν αισθητές με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με το αν οι ερωτηθέντες ζούσαν σε αστικό ή αγροτικό περιβάλλον. Το ποσοστό των ερωτηθέντων που βιώνουν θερμότητα, τόσο σε εσωτερικούς όσο και σε εξωτερικούς χώρους, αυξήθηκε με τον αυξανόμενο βαθμό αστικοποίησης (διάγραμμα 2.2).

Αντίθετα, τα πιο αστικοποιημένα περιβάλλοντα είχαν χαμηλότερα ποσοστά ερωτηθέντων που ανέφεραν ότι είχαν επηρεαστεί από τον άνεμο, τις πλημμύρες ή τα προβλήματα πρόσβασης στο νερό. Αυτό μπορεί να αντικατοπτρίζει το υψηλότερο επίπεδο προστασίας από τις πλημμύρες στις πόλεις σε σύγκριση με τις λιγότερο πυκνοκατοικημένες περιοχές ή μπορεί να υποδηλώνει καλή πρόσβαση σε υποδομές, όπως η δημόσια ύδρευση, στις πόλεις.

Διάγραμμα 2.2 Ποσοστό των ερωτηθέντων που αντιμετώπισαν κλιματικές επιπτώσεις στην περιοχή τους, με βάση το επίπεδο αστικοποίησης που ανέφεραν οι ίδιοι.

Τα τελευταία 5 χρόνια, έχετε βιώσει κάποιο από τα παρακάτω που ζείτε;

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

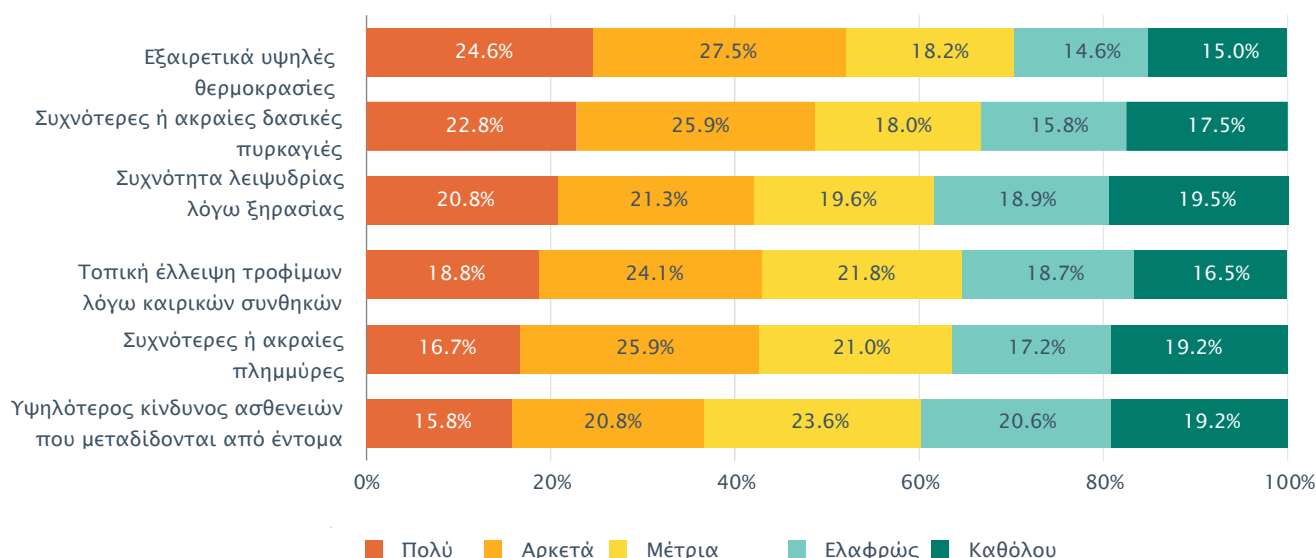
3 Ανησυχία για τις μελλοντικές κλιματικές επιπτώσεις

Περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες (52,1%) ήταν πολύ ανήσυχοι ή αρκετά ανήσυχοι για τις εξαιρετικά υψηλές θερμοκρασίες που διαταράσσουν την καθημερινή ζωή και την ευημερία στο μέλλον. Το δεύτερο πιο ανησυχητικό ζήτημα για τους ερωτηθέντες ήταν οι συχνότερες ή πιο ακραίες δασικές πυρκαγιές. Το 48,7% δήλωσε ότι αυτά ήταν πολύ ή αρκετά ανησυχητικά. Αυτό επιβεβαιώνει τον EUCRA, ο οποίος προσδιόρισε τη θερμότητα και τις δασικές πυρκαγιές μεταξύ των σοβαρότερων κινδύνων για την ανθρώπινη υγεία και απαιτεί την πλέον επείγουσα δράση (ΕΟΠ, 2024α).

Παρόμοιος αριθμός ερωτηθέντων (μεταξύ 42 % και 43 %) ανησυχούσε πολύ ή αρκετά για τη μειωμένη πρόσβαση σε τοπικά/εποχιακά τρόφιμα ή ασφαλές νερό και τις συχνότερες ή πιο ακραίες πλημμύρες. Η μεγαλύτερη πιθανότητα εμφάνισης ασθενειών από τσιμπήματα κουνουπιών ή κροτώνων ήταν το λιγότερο ανησυχητικό ζήτημα για τους ερωτηθέντες (διάγραμμα 3.1).

Σχήμα 3.1 Ποσοστό ερωτηθέντων που ανησυχούν για τις μελλοντικές κλιματικές επιπτώσεις

Σε ποιο βαθμό ανησυχείτε για το πώς μπορεί να σας επηρεάσουν αυτά τα ζητήματα στο μέλλον:

Σημείωση: Τα πορίσματα της έρευνας για μεμονωμένες χώρες διατίθενται στον [διαδραστικό θεατή](#).

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

Υπάρχει σαφής γεωγραφικός διαχωρισμός όσον αφορά το επίπεδο ανησυχίας για όλους τους κινδύνους. Δύο φορές περισσότεροι ερωτηθέντες στη νότια Ευρώπη, σε σύγκριση με τη βόρεια Ευρώπη, ανησυχούσαν πολύ ή αρκετά για τις μελλοντικές υψηλές θερμοκρασίες (61 % σε σύγκριση με 29,9 %), τις πιο ακραίες ή συχνότερες πλημμύρες (50,2 % έναντι 25,3 %) και τις πιο ακραίες ή συχνότερες δασικές πυρκαγιές (58,8 % έναντι 29,9 %).

Ένα υψηλότερο ποσοστό ερωτηθέντων από την κεντροανατολική Ευρώπη ανησυχούσε πολύ ή αρκετά για την προοπτική προσβολής από ασθένειες από τσιμπούρια ή κουνούπια σε σύγκριση με εκείνους από τη βόρεια Ευρώπη (45,1% έναντι 29,1%), την πρόσβαση σε νερό για καθημερινή χρήση (54,3% έναντι 23,2%) και την πρόσβαση σε τρόφιμα (53,1% έναντι 29,9%).

Δείτε τον [διαδραστικό θεατή](#) για λεπτομερή ανάλυση των απαντήσεων για μεμονωμένες χώρες.

4 Μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που ανέφεραν οι ερωτηθέντες

Ενώ η ΕΕ και τα επιμέρους κράτη μέλη διαθέτουν ισχυρό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, υπάρχουν περιορισμένες πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις που υλοποιούνται και την αποτελεσματικότητά τους. Αυτό εμποδίζει την πλήρη κατανόηση της προόδου της Ευρώπης προς την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή (ΕΟΠ, 2025α).

Τα αποτελέσματα της έρευνας που παρουσιάζονται στο παρόν κεφάλαιο βοηθούν να αποσαφηνιστεί το επίπεδο εφαρμογής των μέτρων ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες στην έρευνα να επιβεβαιώσουν κατά πόσον εφαρμόζονται ορισμένα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή για το νοικοκυριό τους και να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικά με τις δράσεις υπό την καθοδήγηση αρχών που συμβάλλουν στην ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και τις οποίες είχαν δει στην περιοχή τους ⁽²⁾ (πίνακας 1.1). Τα μέτρα που απαριθμούνται περιλάμβαναν τόσο πρωτοβουλίες που βασίζονται σε υποδομές (που απαιτούν μέτρα φυσικής παρέμβασης) όσο και πρωτοβουλίες που δεν βασίζονται σε υποδομές.

Τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που παρατίθενται μπορούν να ευθυγραμμιστούν με τα διάφορα στάδια του κύκλου διαχείρισης κρίσεων:

- πρόληψη (ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων μιας κρίσης ή μιας καταστροφής πριν από το συμβάν)·
- ετοιμότητα (σχεδιασμός του τρόπου αντίδρασης)·
- αντίδραση (δράσεις κατά τη διάρκεια κρίσης ή καταστροφής για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της)·
- ανάκαμψη (επιστροφή στην κατάσταση που επικρατούσε πριν από μια κρίση ή καταστροφή) (ΕΟΠ, 2017· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2025γ).

Πίνακας 1.1 Μέτρα ανθεκτικότητας που περιλαμβάνονται στην έρευνα

Μέτρο ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή		Με βάση τις υποδομές;	Φάση του κύκλου διαχείρισης κρίσεων
Επίπεδο νοικοκυριού	Μόνωση τοίχων ή στέγης	Ναι	Ετοιμότητα
	Κλιματισμός ή εξαερισμός	Ναι	Ετοιμότητα
	Σκίαση	Ναι	Ετοιμότητα
	Αντιπλημμυρική προστασία	Ναι	Ετοιμότητα
	Συλλογή όμβριων υδάτων	Ναι	Ετοιμότητα
	Εφεδρικό ηλεκτρικό σύστημα ή γεννήτρια	Ναι	Ετοιμότητα
	Κιτ έκτακτης ανάγκης	Όχι	Ετοιμότητα/Απάντηση
	Ασφάλιση κατοικίας για την κάλυψη ακραίων καιρικών φαινομένων	Όχι	Ετοιμότητα/Ανάκτηση
Υπό την καθοδήγηση των αρχών	Προειδοποιήσεις ή προειδοποιήσεις για ακραία καιρικά φαινόμενα	Όχι	Ετοιμότητα
	Εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν σε περίπτωση ακραίων καιρικών φαινομένων	Όχι	Ετοιμότητα
	Περισσότερα δέντρα φυτεύονται ή βελτιωμένη πρόσβαση σε χώρους πρασίνου	Ναι	Πρόληψη
	Παροχή ψυκτικών κέντρων	Ναι	Ετοιμότητα
	Αλλαγές στα προγράμματα εργασίας/εκπαίδευσης για την αποφυγή δραστηριοτήτων τις πιο ζεστές ώρες ή ημέρες	Όχι	Ετοιμότητα/Απάντηση
	Πρόληψη των πλημμυρών	Ναι	Πρόληψη
	Περιορισμοί στη χρήση νερού κατά τη διάρκεια ξηρασιών	Όχι	Ετοιμότητα/Απάντηση

2 Ο όρος «περιοχή σας» δεν διευκρινίστηκε περαιτέρω στην έρευνα και αφέθηκε ανοικτός σε διερμηνεία.

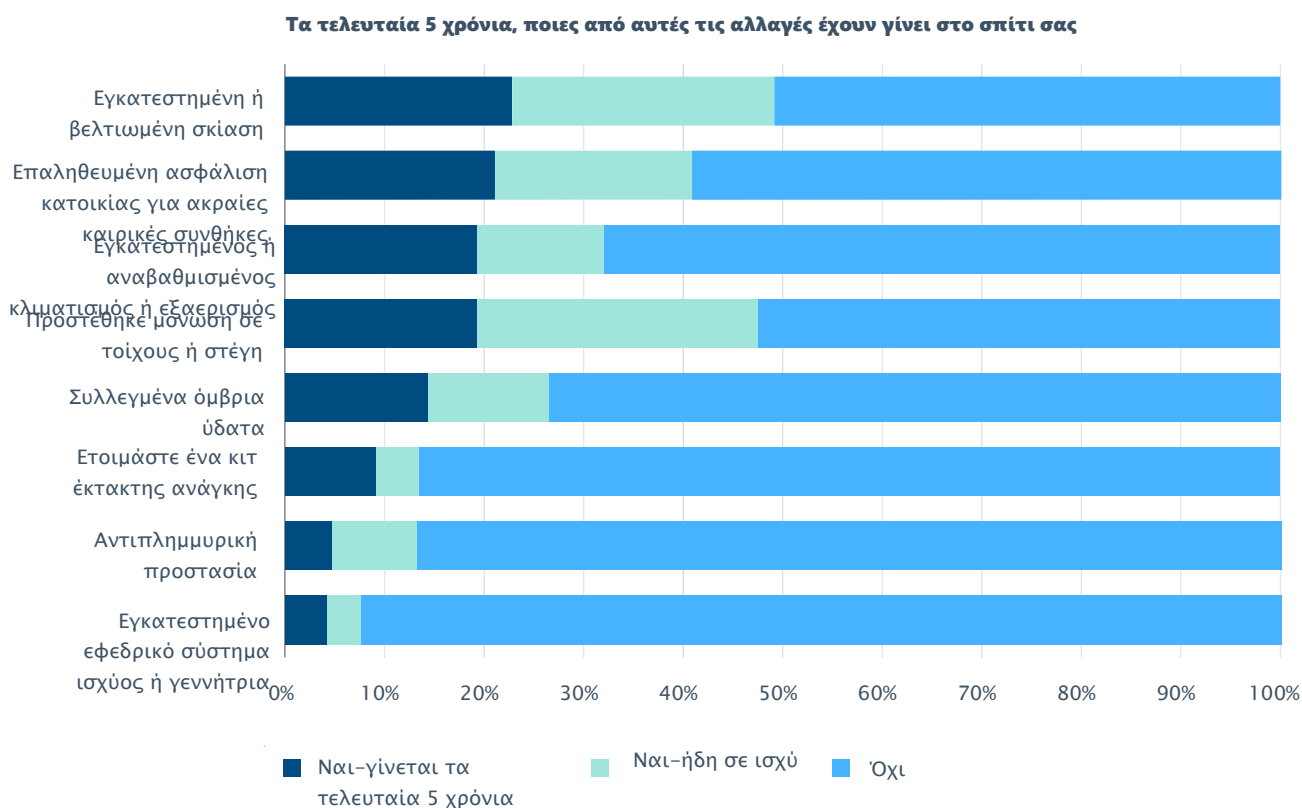
4 Μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που ανέφεραν οι ερωτηθέντες

Μέτρα ελέγχου για τα κουνούπια	Όχι	Πρόληψη
Σημείωση: Βλ. παράρτημα 1 για την ακριβή διατύπωση των ερωτήσεων σχετικά με τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή.		
Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.		
(2) Ο όρος «περιοχή σας» δεν διευκρινίστηκε περαιτέρω στην έρευνα και αφέθηκε ανοικτός σε διερμηνεία.		

4.1 Ανθεκτικότητα σε επίπεδο νοικοκυριών

Ενώ το 77,9 % των απαντησάντων διέθετε τουλάχιστον ένα από τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που παρατίθενται στην έρευνα, κανένα από τα μέτρα δεν εφαρμόζονταν σε περισσότερες από τις μισές κατοικίες των απαντησάντων (διάγραμμα 4.1). Ορισμένα μέτρα (π.χ. αντιπλημμυρική προστασία) ενδέχεται να μην σχετίζονται με ρυθμίσεις στις οποίες απουσιάζουν συγκεκριμένοι κίνδυνοι. Ωστόσο, ένα μικρό ποσοστό των ερωτηθέντων είχε θεσπίσει πιο καθολικά μέτρα (π.χ. ένα κιτ έκτακτης ανάγκης ή μια εφεδρική πηγή ενέργειας). Τα αποτελέσματα δείχνουν γενικά ελλιπή ετοιμότητα για κλιματικούς κινδύνους και άλλες κρίσεις σε επίπεδο νοικοκυριών σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Σχήμα 4.1 Ποσοστό απαντησάντων με μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή στο σπίτι

Σημείωση: Τα πορίσματα της έρευνας για μεμονωμένες χώρες διατίθενται στη διαδραστική προβολή γ.
Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

4 Μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που ανέφεραν οι ερωτηθέντες

Δύο από τα μέτρα που λαμβάνονται συχνότερα στο σπίτι έχουν σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση της θερμότητας. Το συνηθέστερο μέτρο που εφαρμόστηκε στα σπίτια ήταν η βελτίωση της σκίασης. Το 49,2 % των απαντησάντων ανέφερε ότι το έχει θέσει σε εφαρμογή. Πρόκειται για ένα σχετικά προσιτό μέτρο προσαρμογής και τόσο η εσωτερική όσο και η εξωτερική σκίαση είναι αποτελεσματικές στη μείωση των εσωτερικών θερμοκρασιών των κτιρίων (Martinez et al., 2025).

Το δεύτερο πιο δημοφιλές μέτρο ήταν η μόνωση στεγών και τοίχων (47,6%). Σε καλά σχεδιασμένα κτίρια αυτό μπορεί να μειώσει την υπερθέρμανση, αλλά σε κτίρια που δεν διαθέτουν επαρκή εξαερισμό, σκίαση ή θερμική μάζα μπορεί να επιδεινώσει την υπερθέρμανση (Martinez et al., 2025). ως εκ τούτου, η αποτελεσματικότητα του μέτρου αυτού εξαρτάται από το πλαίσιο του. Για παράδειγμα, στην ευρωπαϊκή έρευνα του 2023 για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης, μόνο το 24,2 % όσων απάντησαν σε 16 ευρωπαϊκές χώρες θεώρησε ότι το σύστημα ψύξης και η θερμομόνωση της κατοικίας τους επαρκούν για να διατηρηθεί η κατοικία επαρκώς δροσερή κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού (Eurostat, 2023).

Συνολικά, το 32,1 % των ερωτηθέντων ανέφερε ότι έχει εγκαταστήσει ή αναβαθμίσει κλιματισμό ή εξαερισμό. Ενώ ο κλιματισμός μπορεί να είναι αποτελεσματικός για την προστασία της υγείας, ιδίως για τα ευάλωτα άτομα, η εκτεταμένη χρήση του κλιματισμού αποτελεί παράδειγμα κακής προσαρμογής. Οδηγεί σε προβλήματα που σχετίζονται με τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας αιχμής και η θερμότητα που παράγεται από τον εξοπλισμό μπορεί να συμβάλει στις επιπτώσεις της αστικής θερμικής νησίδας (ΕΟΠ, 2022γ).

Επιπλέον, η μηχανική ψύξη —κλιματισμός, ενεργός εξαερισμός ή χρήση ανεμιστήρων — απαιτεί τόσο αρχικές επενδύσεις όσο και κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και, ως εκ τούτου, δημιουργεί πρόσθετο κόστος για τα νοικοκυριά. Αυτό μπορεί να εμποδίζει τους ανθρώπους να εγκαταστήσουν ή να χρησιμοποιήσουν τέτοια μέτρα.

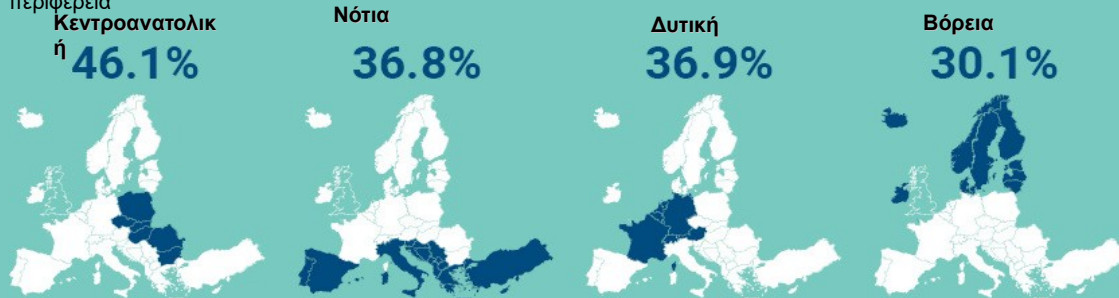
Όταν ρωτήθηκαν αν θα μπορούσαν να αντέξουν οικονομικά να διατηρήσουν το σπίτι τους επαρκώς δροσερό το καλοκαίρι, το 38,2% των ερωτηθέντων απάντησε αρνητικά. Το υψηλότερο ποσοστό των ερωτηθέντων που δεν ήταν σε θέση να αντέξουν οικονομικά να διατηρήσουν το σπίτι τους δροσερό το καλοκαίρι βρέθηκε στην κεντροανατολική Ευρώπη (46,1%) σε σύγκριση με το 30,1% στη βόρεια Ευρώπη (διάγραμμα 4.2).

Διάγραμμα 4.2 Ποσοστό ερωτηθέντων των οποίων τα νοικοκυριά δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να διατηρήσουν το σπίτι επαρκώς δροσερό το καλοκαίρι

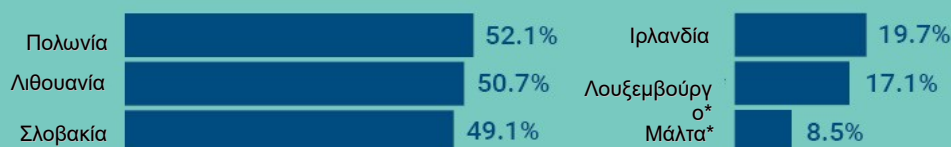
Μπορείτε να διατηρήσετε το σπίτι σας αρκετά δροσερό το καλοκαίρι;

Ποσοστό ερωτηθέντων των οποίων τα νοικοκυριά δεν είναι σε θέση να αντέξουν οικονομικά να διατηρήσουν το σπίτι επαρκώς δροσερό το καλοκαίρι

Ποσοστό απαντησάντων ανά περιφέρεια

Χώρες με το υψηλότερο ποσοστό και χώρες με το χαμηλότερο ποσοστό

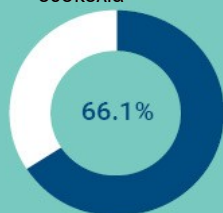

Ποσοστό ερωτηθέντων με βάση τα οικονομικά μέσα, τη θητεία, την ηλικία και τη σύνθεση του νοικοκυριού

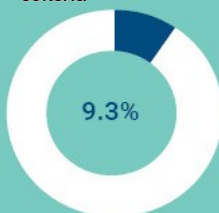

Ευκολία στο να τα βγάζεις πέρα

Με δυσκολία ή μεγάλη δυσκολία

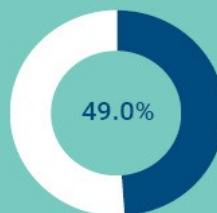

Εύκολα ή πολύ εύκολα

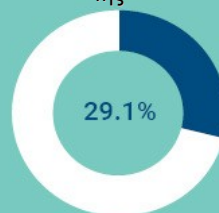

Ιδιοκτησία κατοικίας

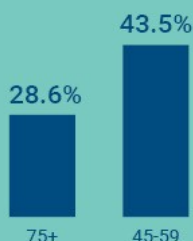
Μισθωτής

Ιδιοκτήτης

Ηλικία

Σύνθεση νοικοκυριών

* Χαμηλή αξιοπιστία λόγω χαμηλού μεγέθους δείγματος

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

4 Μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που ανέφεραν οι ερωτηθέντες

Συνολικά, το 40,8% των ερωτηθέντων ανέφερε ότι έχει ασφάλιση κατοικίας λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων. Υπήρξαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών όσον αφορά τον αριθμό των ερωτηθέντων που ανέφεραν ότι έχουν ασφάλιση κατοικίας λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων. Στη Σουηδία, το 17,4 % των ερωτηθέντων το είχε έναντι 70,1 % στο Λουξεμβούργο.

Τα διαφορετικά ασφαλιστικά συστήματα που εφαρμόζονται σε κάθε χώρα επηρεάζουν τη διαθεσιμότητα και την οικονομική προσιτότητα της ασφάλισης. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (2024), η Ελλάδα, η Ιταλία και η Ρουμανία είχαν την υψηλότερη βαθμολογία χάσματος προστασίας για φυσικές καταστροφές λόγω συνδυασμού κινδύνων παράλληλα με τη χαμηλή ασφαλιστική διείσδυση. Διαπιστώθηκε ότι η ασφάλιση κατά των πλημμυρών είναι ιδιαίτερα απρόσιτη σε περιοχές υψηλού κινδύνου της Πολωνίας και της Πορτογαλίας, ακολουθούμενες από αρκετές περιφέρειες της Κροατίας, της Γερμανίας και των κρατών της Βαλτικής (Tesselaar et al., 2020). Τα αποτελέσματα της έρευνας του Eurofound (2025) που αναφέρονται εδώ αντικατοπτρίζουν σε κάποιο βαθμό αυτά τα μοτίβα (βλ. διαδραστικό θεατή). Ωστόσο, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με προσοχή λόγω του γεγονότος ότι το δείγμα της έρευνας δεν ήταν αντιπροσωπευτικό και οι πληροφορίες αναφέρονταν από τους ίδιους τους ερωτηθέντες. Επιπλέον, η αυτοαναφερόμενη ασφαλιστική κάλυψη μπορεί να υπόκειται σε μεροληψία ανάκλησης, καθώς οι ερωτηθέντες ενδέχεται να μην θυμούνται ή να μην κατανοούν με ακρίβεια τους συγκεκριμένους όρους των πολιτικών τους σχετικά με την προστασία από ακραία καιρικά φαινόμενα.

Πάνω από το ένα τέταρτο των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι συλλέγουν το νερό της βροχής στο σπίτι για χρήση σε ξηρές περιόδους. Σε ορισμένες χώρες, όπως το Βέλγιο, η Τσεχία και η Σλοβενία, πάνω από το 40 % όσων απάντησαν διέθεταν σύστημα συλλογής όμβριων υδάτων. Σημαντικός αριθμός απαντησάντων ανέφερε ότι είχε εγκαταστήσει συστήματα συλλογής όμβριων υδάτων κατά τα προηγούμενα 5 έτη (π.χ. 26,7 % των απαντησάντων στην Τσεχία, ακολουθούμενο από σχεδόν το ένα τέταρτο των απαντησάντων στην Εσθονία και τη Σλοβακία).

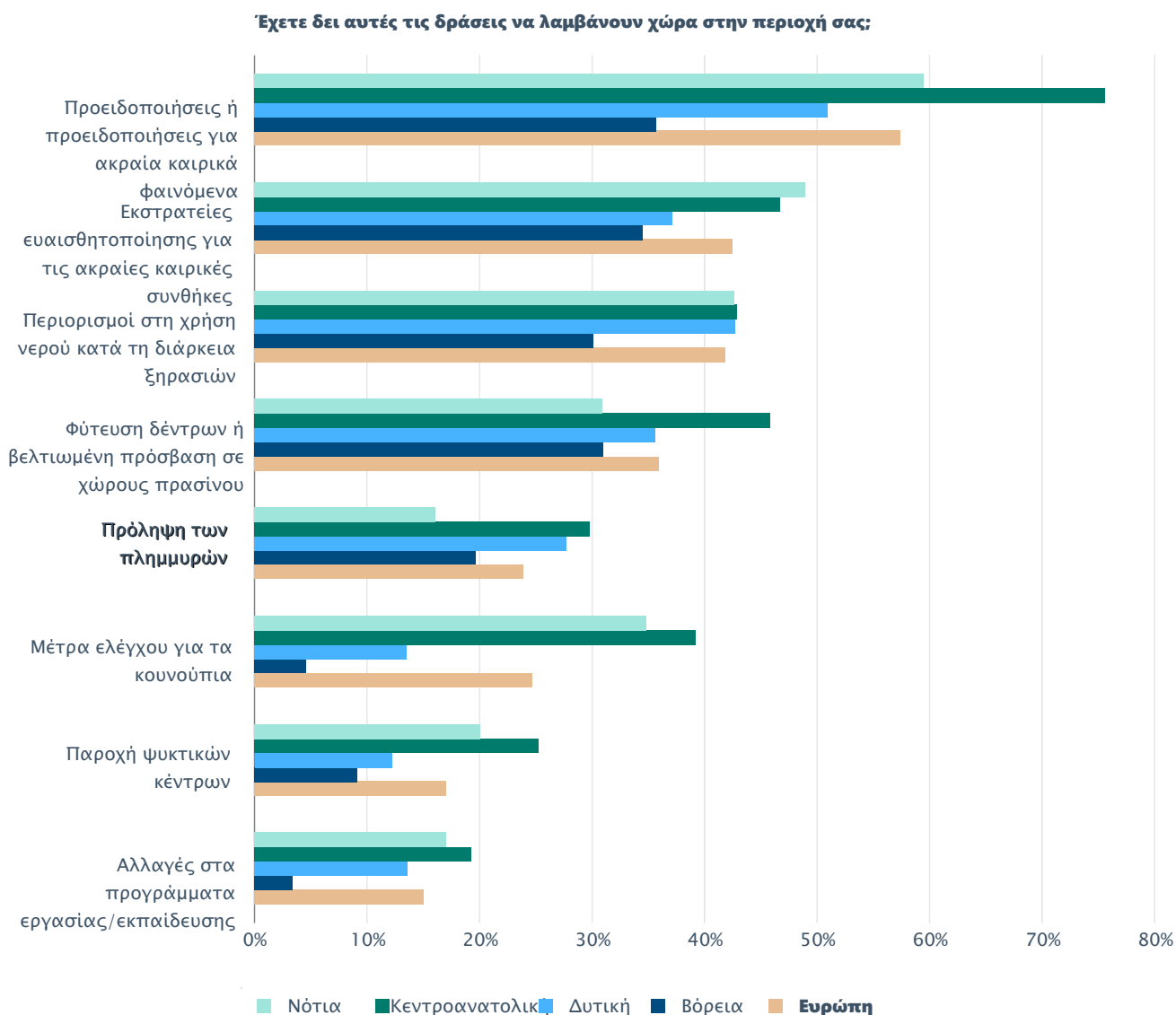
Μεταξύ των μέτρων που αναφέρθηκαν λιγότερο συχνά ήταν η αντιπλημμυρική προστασία· μόνο το 13,2 % όσων απάντησαν ανέφεραν ότι έχουν θεσπίσει μέτρα. Η αντιπλημμυρική προστασία σε επίπεδο ιδιοκτησίας εφαρμόζεται μόνο σε περιοχές που ενδέχεται να είναι επιρρεπείς σε πλημμύρες και απαιτεί σημαντικές επενδύσεις και διαρθρωτικές αλλαγές στην κατοικία.

Ωστόσο, η προετοιμασία ενός kit έκτακτης ανάγκης είναι ένα απλό μέτρο που είναι σχετικά φθηνό να εφαρμοστεί. Παρόλα αυτά, τα kit ήταν διαθέσιμα μόνο στο 13,5% των νοικοκυριών των ερωτηθέντων. Στη Δανία, την Εσθονία και τη Σουηδία, ένα σημαντικό ποσοστό των ερωτηθέντων (πάνω από το 22% των ερωτηθέντων σε καθεμία από αυτές τις χώρες) είχε λάβει αυτό το μέτρο τα τελευταία 5 χρόνια. Αυτό μπορεί να συνδέεται με πρόσφατες εκκλήσεις των κυβερνήσεων τους προς τους πολίτες να προετοιμαστούν για πιθανές κρίσεις που συνδέονται με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

4.2 Δράσεις ανθεκτικότητας που γίνονται αντιληπτές στους τομείς των απαντησάντων

Συνολικά, το 82,2 % όσων απάντησαν ανέφεραν ότι έχουν λάβει τουλάχιστον ένα από τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή υπό την καθοδήγηση των αρχών που παρατίθενται στην έρευνα στην περιοχή τους (διάγραμμα 4.3). Τα μέτρα που αναφέρονται συχνότερα —έγκαιρες προειδοποιήσεις και προειδοποιήσεις (που αναφέρθηκαν από πάνω από το 57 % των απαντησάντων) και εκστρατείες ευαισθητοποίησης (που σημειώθηκαν από το 42,5 % των απαντησάντων)—αντιστοιχούν σε ικανοποιητική κάλυψη για τις εν λόγω δράσεις στις εθνικές πολιτικές προσαρμογής και στις εθνικές στρατηγικές υγείας (Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για το Κλίμα και την Υγεία, 2022). Επιπλέον, σε 19 από τα κράτη μέλη της ΕΕ-27 εφαρμόζονται σχέδια δράσης για τη θερμική υγεία —συμπεριλαμβανομένων προειδοποιήσεων σχετικά με τις υψηλές θερμοκρασίες (ΕΟΧ, 2024γ). Αυτό μπορεί να εξηγήει εν μέρει τον υψηλό αριθμό απαντησάντων που είχαν παρατηρήσει προειδοποιήσεις και προειδοποιήσεις.

Διάγραμμα 4.3 Ποσοστό απαντησάντων που παρατήρησαν μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή στην περιοχή τους

Σημείωση: Τα πορίσματα της έρευνας για μεμονωμένες χώρες διατίθενται στον διαδραστικό θεατή.

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound (2025).

Τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης αποτελούν ένα από τα πλέον οικονομικά αποδοτικά μέτρα κατά των ακραίων καιρικών φαινομένων (ΕΟΠ, 2020· ΕΟΠ, 2024β). Εάν χρησιμοποιηθούν σωστά, μπορούν να μειώσουν τις επιπτώσεις των ακραίων καιρικών φαινομένων στους ανθρώπους. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια των πλημμυρών στην κεντρική Ευρώπη το 2024, ο αριθμός των θανάτων ήταν χαμηλότερος από ό,τι σε προηγούμενες πλημμύρες. Αυτό συνέβη παρά το γεγονός ότι οι βροχοπτώσεις ήταν βαρύτερες και οι πλημμύρες ήταν σε μεγαλύτερη κλίμακα. Ο μικρότερος αριθμός θανάτων έχει αποδοθεί στην εύρυθμη λειτουργία των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης (World Weather Attribution, 2024). Ως εκ τούτου, η παρατήρηση ότι χρησιμοποιούνται ευρέως θα πρέπει να θεωρηθεί θετική πτυχή της ετοιμότητας για την κλιματική αλλαγή.

Επιπλέον, περισσότεροι από 4 στους 10 ερωτηθέντες είχαν συναντήσει εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με την κλιματική αλλαγή ή τα ακραία καιρικά φαινόμενα στην

4 Μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που ανέφεραν οι ερωτηθέντες

περιοχή τους· αυτό το είδος μέτρου μπορεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των έγκαιρων προειδοποιήσεων και προειδοποιήσεων. Οι γνώσεις σχετικά με τον τρόπο δράσης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης είναι απαραίτητες για να διασφαλιστεί ότι οι προειδοποιήσεις ή οι προειδοποιήσεις που εκδίδονται από τις αρχές είναι αποτελεσματικές (π.χ. Diakakis et al., 2022). Στην τελευταία έρευνα της ΕΤΕπ, η εκπαίδευση του κοινού σχετικά με τις συμπεριφορές που πρέπει να υιοθετήσει για την πρόληψη ή την αντιμετώπιση προβλημάτων που προκαλούνται από ακραία καιρικά φαινόμενα επισημάνθηκε ως σημαντικό μέτρο προσαρμογής από το 38 % των ερωτηθέντων (ΕΤΕπ, 2024).

Το τρίτο μέτρο που σημειώνεται συχνότερα —οι περιορισμοί στη χρήση νερού λόγω ξηρασίας— αναφέρθηκε από το 41,8 % των ερωτηθέντων. Το ποσοστό του πληθυσμού της ΕΕ που πλήττεται από λειψυδρία αυξάνεται στο πλαίσιο τόσο της κλιματικής αλλαγής όσο και της μη βιώσιμης διαχείρισης των υδάτινων πόρων (ΕΟΠ, 2025d). Ως αποτέλεσμα, οι περιορισμοί στη χρήση νερού γίνονται όλο και πιο συνηθισμένοι. Για παράδειγμα, το 48 % των δημοτικών σχεδίων δράσης για το κλίμα που εφαρμόζονται στην Ευρώπη περιγράφουν μέτρα διατήρησης των υδάτων (συμπεριλαμβανομένου του μερισμού/περιορισμού και της επαναχρησιμοποίησης των γκριζών υδάτων) (ΕΟΠ, 2024β).

Συνολικά, το 35,9 % όσων απάντησαν ανέφεραν ότι φυτεύτηκαν περισσότερα δέντρα ή βελτιώθηκε η πρόσβαση σε χώρους πρασίνου στην περιοχή τους. Αυτό ήταν το συχνότερα αναφερόμενο μέτρο ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή με βάση τις υποδομές που επιλέχθηκε από τους απαντήσαντες. Οι λύσεις που βασίζονται στη φύση —δηλαδή μέτρα για την αντιμετώπιση των κλιματικών επιπτώσεων που εμπνέονται ή υποστηρίζονται από τη φύση— αναγνωρίζονται στην πολιτική της ΕΕ ως βασική επιλογή προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (π.χ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021) και χρησιμοποιούνται ήδη συχνά. Για παράδειγμα, από ανάλυση των αστικών σχεδίων δράσης για το κλίμα στην Ευρώπη διαπιστώθηκε ότι 9 στα 10 σχέδια περιλάμβαναν μέτρα που σχετίζονται με το περιβάλλον, το πράσινο και τη βιοποικιλότητα (ΕΟΠ, 2024β). Στην έρευνα της ΕΤΕπ (2024), το 42 % όσων απάντησαν στην ΕΕ προσδιόρισε ότι μία από τις βασικές προτεραιότητες για την τοπική προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή είναι η ψύξη των πόλεων με την προσθήκη δενδρόφυτων δρόμων και τη δημιουργία χώρων πρασίνου.

Τα μέτρα ελέγχου για τα κουνούπια είχαν παρατηρηθεί από το 24,7% των ερωτηθέντων. Έρευνα του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων δείχνει ότι 18 από τις 26 ευρωπαϊκές χώρες που απάντησαν εφάρμοσαν κάποια μορφή ελέγχου των κουνουπιών το 2021 (ECDC, 2021). Το κλίμα σε μεγάλα τμήματα της Ευρώπης καθίσταται πιο κατάλληλο για ασθένειες που μεταδίδονται από κουνούπια (van Daalen et al., 2024) και, ως εκ τούτου, μπορεί να αναμένεται περαιτέρω ανάγκη για χρήση αυτού του μέτρου στο μέλλον.

Λίγο λιγότερο από το ένα τέταρτο των ερωτηθέντων (23,9 %) ανέφεραν ότι είδαν να εφαρμόζονται μέτρα πρόληψης των πλημμυρών στην περιοχή τους. Αυτό είναι ένα σχετικά υψηλό ποσοστό, καθώς δεν ζουν όλοι σε μια περιοχή που απαιτεί προστασία από πλημμύρες από ποτάμια, παράκτιες ή επιφανειακές απορροές.

Από όλα τα μέτρα που απαριθμούνται, τα δύο που ανέφεραν ότι αντιμετώπισαν οι λιγότεροι συμμετέχοντες ήταν η παροχή κέντρων ψύξης (κτίρια με κλιματισμό διαθέσιμο στο κοινό) και οι αλλαγές στα προγράμματα εργασίας ή εκπαίδευσης για την αποφυγή της θερμότερης ώρας της ημέρας.

Για πολλά από τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που έλαβαν οι αρχές, η κεντροανατολική Ευρώπη ήταν η περιοχή με το υψηλότερο ποσοστό απαντησάντων που ανέφεραν ότι τα είχαν συναντήσει. Η Βόρεια Ευρώπη ήταν η περιοχή με τα χαμηλότερα ποσοστά για πολλά από τα απαριθμούμενα μέτρα (διάγραμμα 4.3).

Σημαντικές διαφορές παρατηρούνται στις αντιλήψεις των ερωτηθέντων από διαφορετικές χώρες (βλ. διαδραστικό [Θεατή](#)). Για παράδειγμα, πάνω από το 90 % των ερωτηθέντων στην Πολωνία και την Πορτογαλία είχαν αντιμετωπίσει προειδοποιήσεις σχετικά με ακραία καιρικά φαινόμενα, σε σύγκριση με το 18,2 % στη Δανία ή το 23,3 % στη Σουηδία. Στην Πορτογαλία και τη Λιθουανία, πάνω από το 70 % όσων απάντησαν είχαν επισημάνει εκστρατείες ευαισθητοποίησης στον τόπο διαμονής τους.

Σχεδόν το 60 % των ερωτηθέντων από την Ουγγαρία ανέφεραν ότι έχουν δει περισσότερα δέντρα και χώρους πρασίνου στην περιοχή τους. Ένα υψηλό ποσοστό ερωτηθέντων από την Ελλάδα (45%) και τη Ρουμανία (πάνω από 40%) ανέφεραν ότι

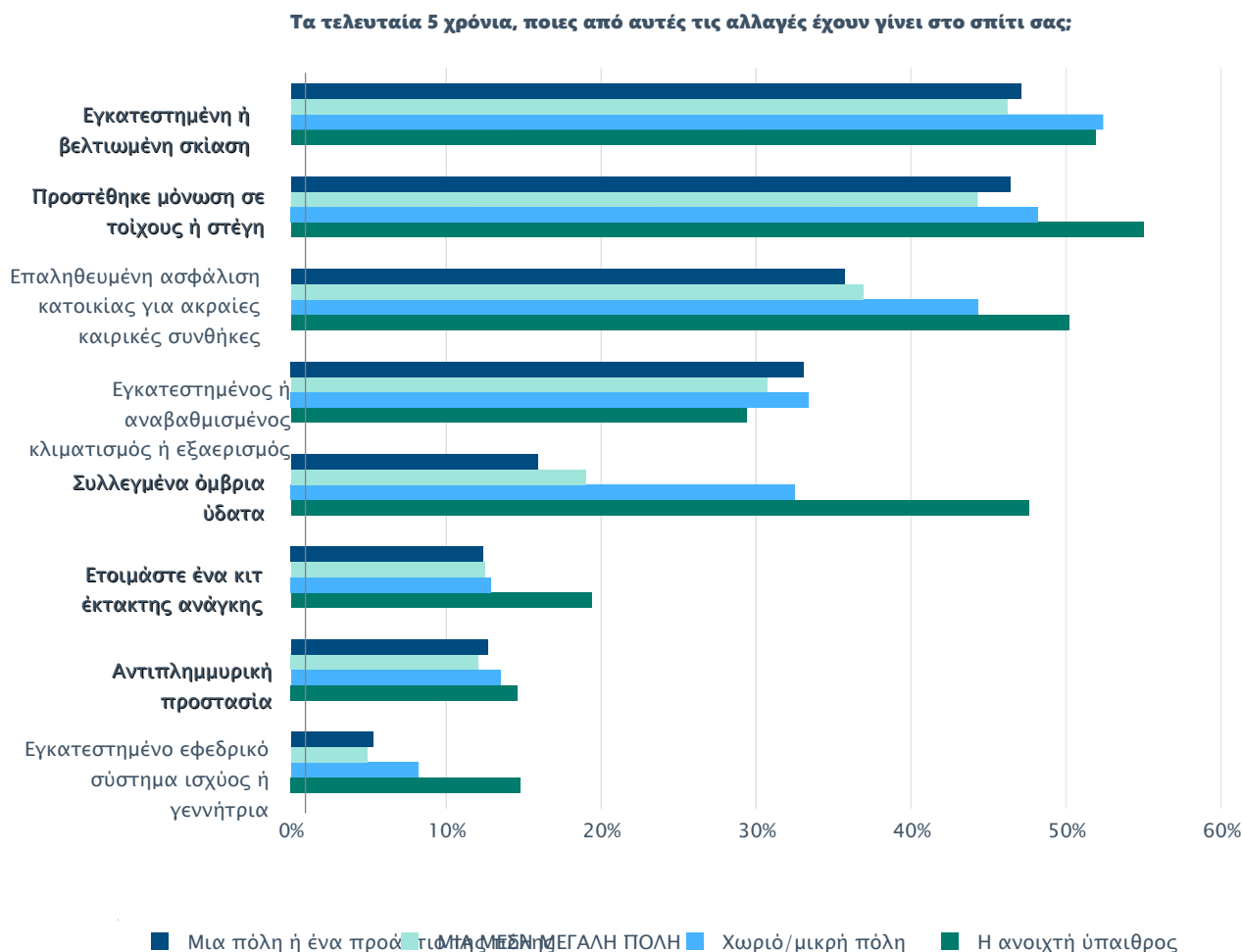
γνώριζαν για τα κέντρα ψύξης στην περιοχή τους. Η Αυστρία, η Τσεχία και η Σλοβενία είχαν το υψηλότερο ποσοστό απαντησάντων που είχαν δει μέτρα πρόληψης των πλημμυρών στην περιοχή τους (πάνω από 40 %).

4.3 Διαφορές μεταξύ απαντησάντων σε αστικές και αγροτικές περιοχές

Όσον αφορά την ανθεκτικότητα σε επίπεδο νοικοκυριού, υψηλότερο ποσοστό όσων ζουν στην ύπαιθρο είχαν εφαρμόσει μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή στο σπίτι σε σύγκριση με όσους ζουν σε πιο αστικοποιημένες περιοχές (διάγραμμα 4.4). Περίπου τρεις φορές περισσότεροι ερωτηθέντες στην ύπαιθρο διέθεταν συστήματα συλλογής όμβριων υδάτων σε σύγκριση με εκείνα στις πόλεις (47,6 % και 15,9 %, αντίστοιχα) ή εφεδρική παροχή ηλεκτρικής ενέργειας/γεννήτρια (14,8 % έναντι 5,3 %). Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από:

- υψηλότερο ποσοστό ατόμων σε αγροτικές περιοχές που ζουν σε κατοικίες και όχι σε διαμερίσματα (Eurostat, 2024)·
- υψηλότερες περιπτώσεις ιδιοκατοίκησης σε αγροτικές περιοχές·
- μεγαλύτερη ανάγκη για αυτάρκεια στις αγροτικές περιοχές λόγω της χαμηλής πληθυσμιακής πυκνότητας παράλληλα με τις αραιές υποδομές και εγκαταστάσεις.

Διάγραμμα 4.4 Ποσοστό απαντησάντων που ανέφεραν μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε επίπεδο νοικοκυριού, ανά επίπεδο αστικοποίησης που ανέφεραν οι ίδιοι

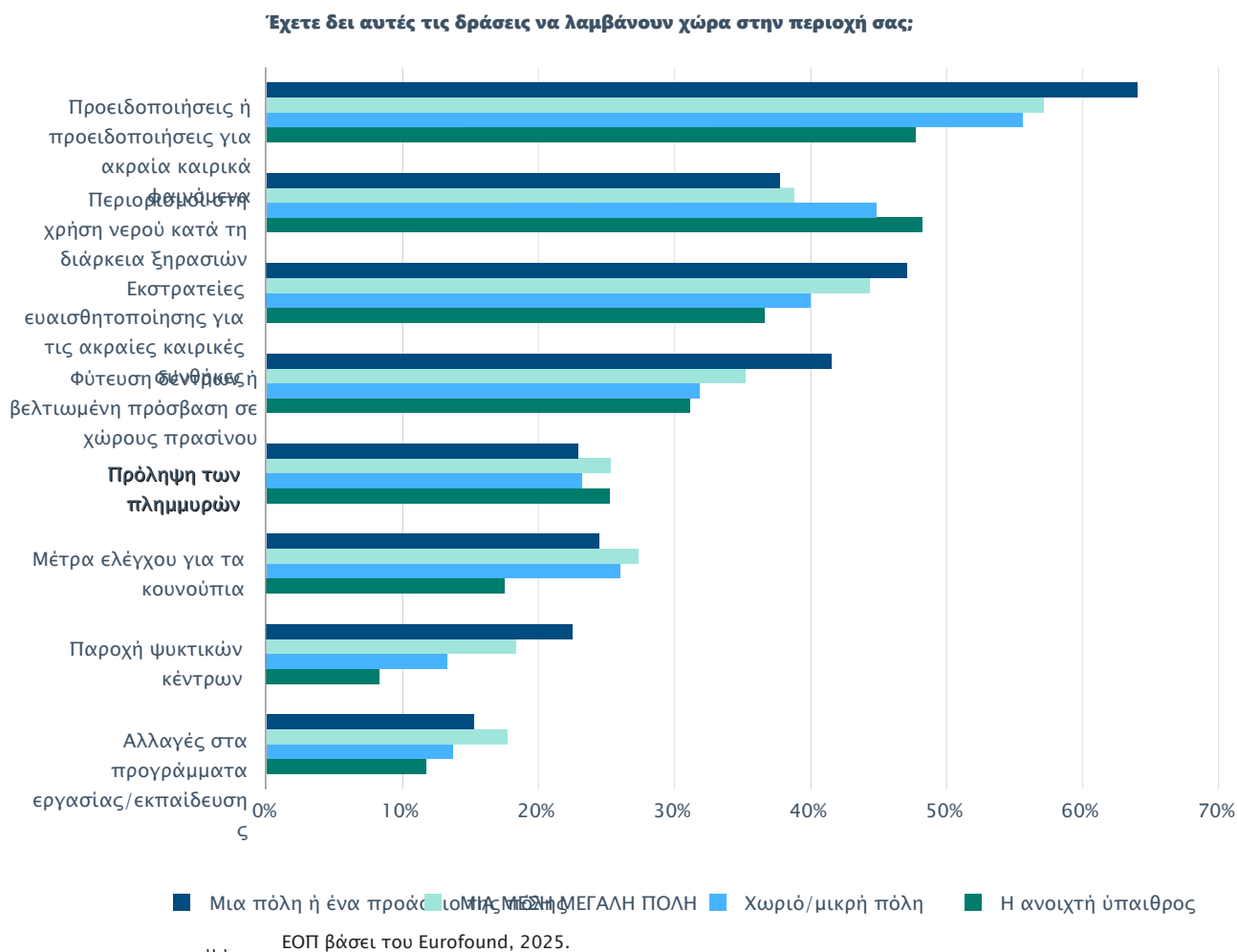
Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound (2025).

4 Μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που ανέφεραν οι ερωτηθέντες

Αντιθέτως, τα περισσότερα από τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή υπό την καθοδήγηση των αρχών είχαν παρατηρηθεί από υψηλότερο ποσοστό απαντησάντων σε πόλεις και κωμοπόλεις σε σύγκριση με τους απαντήσαντες από χωριά και αγροτικές περιοχές (με εξαίρεση τους περιορισμούς στη χρήση νερού και την πρόληψη πλημμυρών που ήταν πιθανότερο να αναφερθούν από κατοίκους αγροτικών περιοχών· Σχήμα 4.4). Αυτό μπορεί να οφείλεται στην υψηλότερη πληθυσμιακή πυκνότητα στις πόλεις και, ως εκ τούτου, στην υψηλότερη συνολική έκθεση των ανθρώπων και των περιουσιακών στοιχείων σε κλιματικούς κινδύνους, γεγονός που αυξάνει την ανάγκη και τη σκοπιμότητα των μέτρων προσαρμογής.

Ωστόσο, μπορεί επίσης να αντικατοπτρίζει την υψηλότερη ικανότητα των μεγαλύτερων πόλεων να ενεργούν για την προσαρμογή. Για παράδειγμα, μια προηγούμενη ανάλυση του ΕΟΠ σχετικά με τις δράσεις προσαρμογής από τους υπογράφοντες το Σύμφωνο των Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια έδειξε ότι οι δήμοι με περισσότερους από 50 000 κατοίκους ήταν πιθανότερο να υλοποιήσουν δράσεις που στοχεύουν σε υψηλές θερμοκρασίες, όπως η φύτευση δέντρων και ο οικολογικός προσανατολισμός των πόλεων, σε σύγκριση με μικρότερους δήμους (ΕΟΠ, 2020). Επιπλέον, οι μικρότεροι δήμοι και κωμοπόλεις τείνουν να υστερούν σε σχέση με τις πόλεις όσον αφορά τις εκτιμήσεις κλιματικών κινδύνων και τρωτότητας, την πολιτική στήριξη για δράσεις προσαρμογής και τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης για την προσαρμογή (ΕΟΠ, 2020· Venner et al., 2025).

Διάγραμμα 4.5 Ποσοστό απαντησάντων που αντιλαμβάνονται μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή υπό την καθοδήγηση των αρχών, ανά επίπεδο αστικοποίησης που ανέφεραν οι ίδιοι

5 Διαφορές μεταξύ των ομάδων απαντησάντων

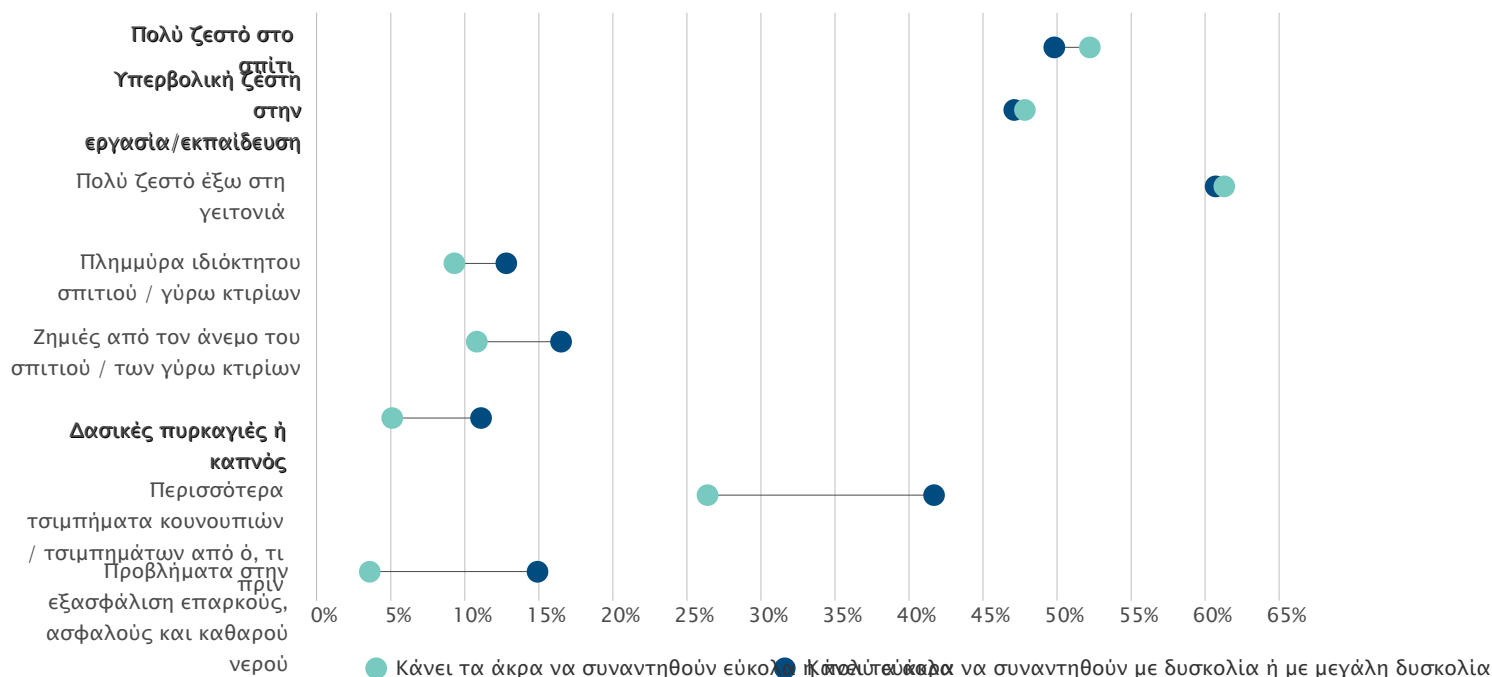
5.1 Οικονομικά μέσα των νοικοκυριών

Τα οικονομικά μέσα των νοικοκυριών εκτιμήθηκαν ρωτώντας τους ερωτηθέντες πόσο εύκολο ή πόσο δύσκολο είναι για αυτούς να τα βγάλουν πέρα ⁽³⁾. Στην περίπτωση σχεδόν όλων των κλιματικών κινδύνων —με εξαίρεση τη θερμότητα— υψηλότερο ποσοστό ερωτηθέντων που απάντησαν ότι αντιμετωπίζουν μεγάλη δυσκολία ή δυσκολία να τα βγάλουν πέρα ανέφεραν ότι επηρεάστηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων 5 ετών σε σύγκριση με εκείνους που απάντησαν ότι ήταν πολύ εύκολο ή εύκολο να τα βγάλουν πέρα.

Περισσότερο από το διπλάσιο του αριθμού των ερωτηθέντων από την ομάδα που αγωνιζόταν οικονομικά σημείωσε δασικές πυρκαγιές ή καπνό όπου ζουν σε σύγκριση με τους ερωτηθέντες που τα βγάζουν πέρα εύκολα ή πολύ εύκολα. Η μεγαλύτερη σχετική διαφορά μεταξύ των ερωτηθέντων με και χωρίς δυσκολία να τα βγάλουν πέρα σχετίζεται με προβλήματα πρόσβασης σε ασφαλές και καθαρό νερό. Τέσσερις φορές περισσότερα νοικοκυριά που αντιμετωπίζουν δυσκολίες από τα οικονομικά ασφαλή νοικοκυριά αντιμετώπισαν προβλήματα σε αυτόν τον τομέα.

Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι, στο πλαίσιο αυτό, τα επίπεδα ανησυχίας σχετικά με τις μελλοντικές επιπτώσεις ήταν επίσης υψηλότερα μεταξύ εκείνων που αγωνίζονται να τα βγάλουν πέρα σχεδόν για κάθε αντίκτυπο. Η μόνη εξαίρεση ήταν οι μελλοντικές υψηλές θερμοκρασίες, παρόμοια ποσοστά απαντησάντων σε κάθε ομάδα εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με αυτό (διάγραμμα 5.1).

Διάγραμμα 5.1 Ποσοστό ερωτηθέντων που αντιμετώπισαν κλιματικές επιπτώσεις στην περιοχή τους, με βάση τα οικονομικά μέσα των νοικοκυριών

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

3 Το ερώτημα διατυπώθηκε ως εξής: 'Ένα νοικοκυριό μπορεί να έχει διαφορετικές πηγές εισοδήματος και περισσότερα από ένα μέλη του νοικοκυριού μπορούν να συνεισφέρουν σε αυτό. Σκεπτόμενοι το συνολικό μηνιαίο εισόδημα του νοικοκυριού σας, είναι το νοικοκυριό σας σε θέση να τα βγάλει πέρα ... '. Οι επιλογές απάντησης ήταν: 'Με μεγάλη δυσκολία', 'Με δυσκολία', 'Με κάποια δυσκολία', 'Ακριβώς εύκολα', 'Εύκολα', 'Πολύ εύκολα', 'Δεν γνωρίζω' και 'Προτιμώ να μην απαντήσω'.

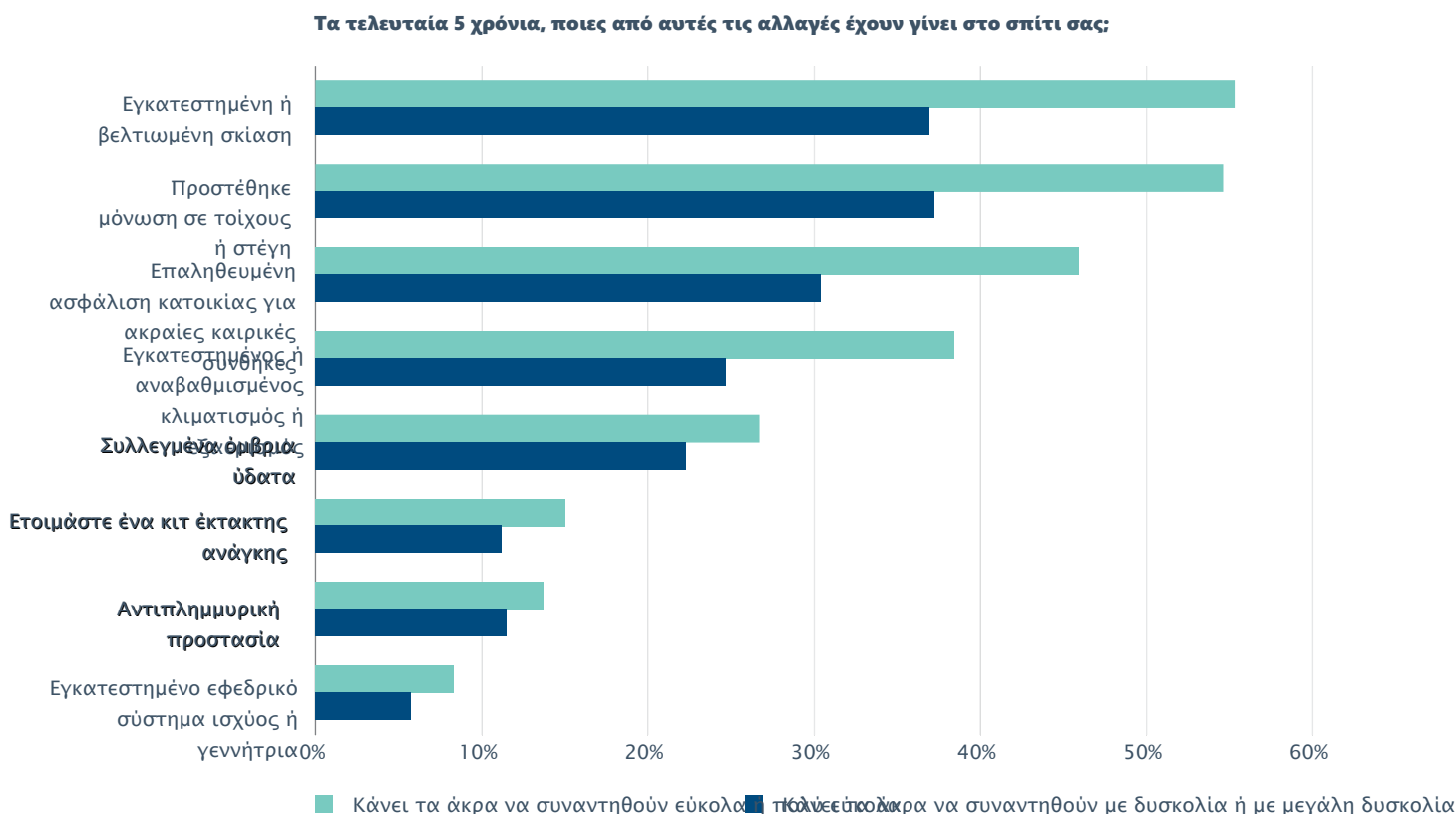
5 Διαφορές μεταξύ των ομάδων απαντησάντων

Σχεδόν διπλάσιοι από τους ερωτηθέντες που ανταποκρίθηκαν με δυσκολία ή μεγάλη δυσκολία δεν είχαν κανένα από τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που αναφέρονται στο ερωτηματολόγιο της έρευνας στο σπίτι (31,8 %) σε σύγκριση με το 16,0 % των ερωτηθέντων που ανταποκρίθηκαν πολύ εύκολα ή εύκολα. Για κάθε μέτρο ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε επίπεδο νοικοκυριού, ένα χαμηλότερο ποσοστό απαντησάντων που αντιμετώπιζαν δυσκολίες στην επίτευξη αποτελεσμάτων είχε εφαρμόσει το μέτρο στο σπίτι σε σύγκριση με τους απαντήσαντες που αντιμετώπιζαν ευκολότερα αποτελέσματα (διάγραμμα 5.2). Τα αποτελέσματα αυτά δείχνουν ότι υπάρχουν σημαντικές ανισότητες μεταξύ ομάδων διαφορετικής οικονομικής κατάστασης σε σχέση με την ετοιμότητα σε επίπεδο νοικοκυριού για ακραία καιρικά φαινόμενα.

Η οικονομική προσιτότητα είναι πιθανό να αποτελέσει το κύριο εμπόδιο για την ευρεία υιοθέτηση μέτρων ανθεκτικότητας. Ενώ το 9,3 % των ερωτηθέντων που ανταποκρίθηκαν εύκολα ή πολύ εύκολα δεν ήταν σε θέση να αντέξουν οικονομικά να διατηρήσουν το σπίτι τους επαρκώς δροσερό το καλοκαίρι, μεταξύ εκείνων που ανταποκρίθηκαν με δυσκολία ή μεγάλη δυσκολία, ο αριθμός αυτός ήταν επταπλάσιος (66,1 %) (διάγραμμα 4.2).

Οι ανισότητες μπορεί να επιδεινωθούν από το γεγονός ότι ορισμένες από τις κοινώς χρησιμοποιούμενες μεθόδους για τη βελτίωση της δομής των κατοικιών, όπως οι επιδοτήσεις για μόνωση στέγης ή τοίχων, τείνουν δυσανάλογα να ωφελούν ομάδες υψηλότερου εισοδήματος που διαθέτουν τα οικονομικά μέσα για να αγοράσουν τα επιδοτούμενα είδη, όπως υλικά για μετασκευές κατοικιών (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2024).

Διάγραμμα 5.2 Ποσοστό απαντησάντων που ανέφεραν μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε επίπεδο νοικοκυριού, ανά οικονομικό μέσο νοικοκυριού

Σημείωση: Τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε επίπεδο νοικοκυριών περιλαμβάνουν τα μέτρα που είχαν θεσπιστεί προηγουμένως, καθώς και τα μέτρα που τέθηκαν σε εφαρμογή τα τελευταία 5 χρόνια.

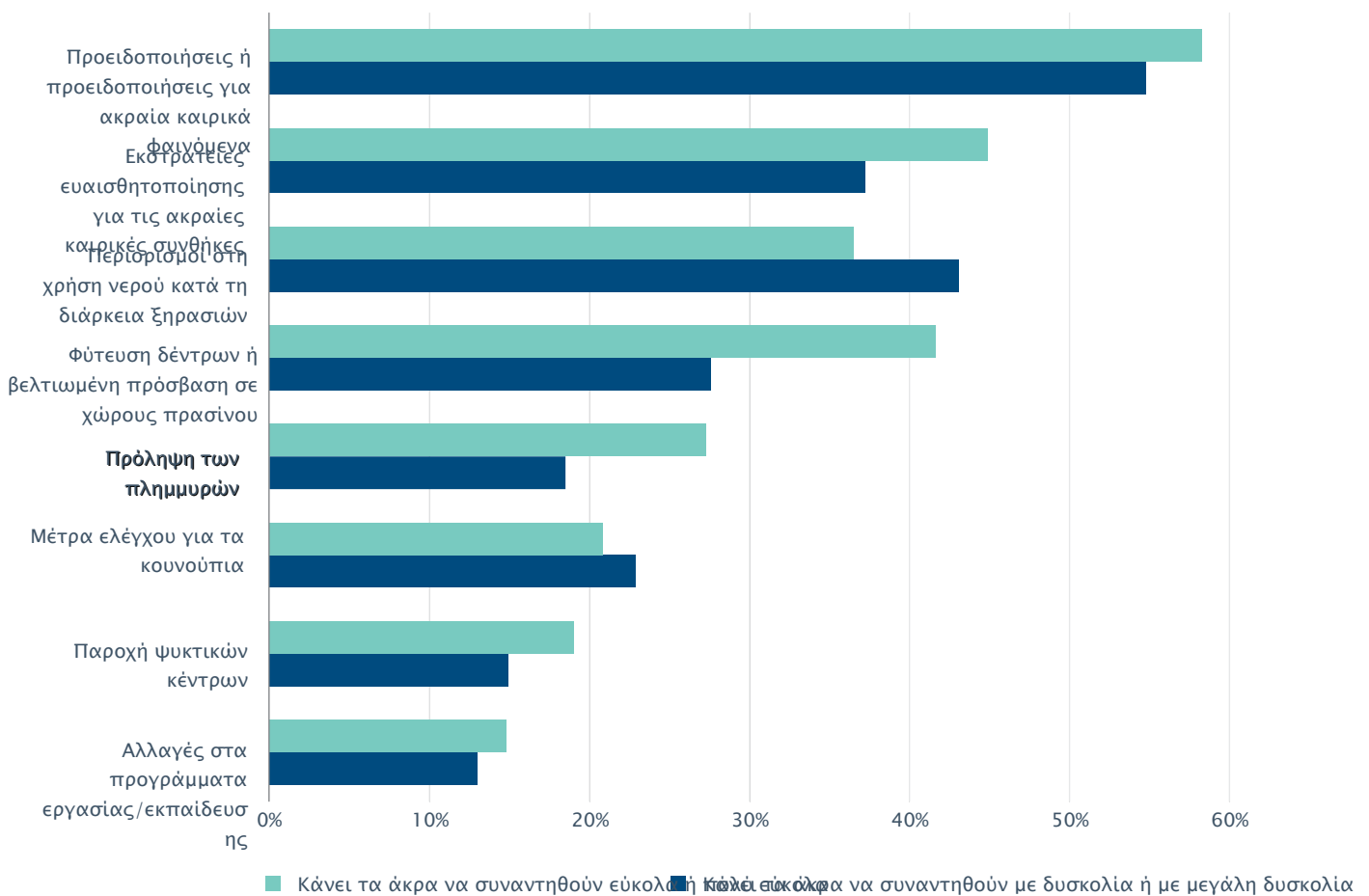
Πηγή: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2025.

Όσον αφορά τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή υπό την καθοδήγηση των αρχών —συγκεκριμένα την πρόληψη των πλημμυρών, τη φύτευση δένδρων/τον οικολογικό προσανατολισμό των πόλεων, την παροχή κέντρων ψύξης και τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης—, ένα υψηλότερο ποσοστό των απαντησάντων που τα καταφέρνουν πολύ εύκολα ή εύκολα ανέφεραν ότι έχουν δει άτομα στην περιοχή τους σε σύγκριση με εκείνους που δυσκολεύονται να τα βγάλουν πέρα (διάγραμμα 5.3). Αναγνωρίζεται ότι οι ομάδες χαμηλότερου εισοδήματος δεν επωφελούνται πάντα δίκαια από τις δραστηριότητες προσαρμογής (ΕΟΠ, 2022β). Αυτό μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι τα άτομα από οικονομικά μειονεκτούσες περιοχές είναι λιγότερο καλά εξοπλισμένα για να υποστηρίξουν ορισμένα μέτρα, όπως ο οικολογικός προσανατολισμός των πόλεων, σε σύγκριση με τις πλουσιότερες κοινότητες.

Επιπλέον, οι τιμές των κατοικιών και τα ενοίκια σε πιο πράσινες περιοχές τείνουν να είναι υψηλότερα, εμποδίζοντας τους λιγότερο εύπορους κατοίκους να ζουν εκεί. Οι αναλύσεις κόστους-οφέλους που εφαρμόζονται κατά τον σχεδιασμό αντιπλημμυρικών έργων μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα να δίνεται προτεραιότητα σε περιοχές με υψηλή αξία ακινήτων για επενδύσεις, καθώς αποτελούν την καλύτερη επιχειρηματική σκοπιμότητα από οικονομική άποψη (ΕΟΠ, 2025β).

Ενώ τα αποτελέσματα που αναφέρονται εδώ αντικατοπτρίζουν τις αντιλήψεις των ατόμων και όχι μια πραγματική αξιολόγηση της κατάστασης εφαρμογής των διαφόρων μέτρων, ωστόσο συμβάλλουν στην κατανόηση της κοινωνικής δικαιοσύνης όσον αφορά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στην Ευρώπη.

Διάγραμμα 5.3 Ποσοστό απαντησάντων που αντιλαμβάνονται μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή υπό την καθοδήγηση των αρχών, ανά οικονομικά μέσα των νοικοκυριών
Έχετε δει αυτές τις δράσεις να λαμβάνουν χώρα στην περιοχή σας:

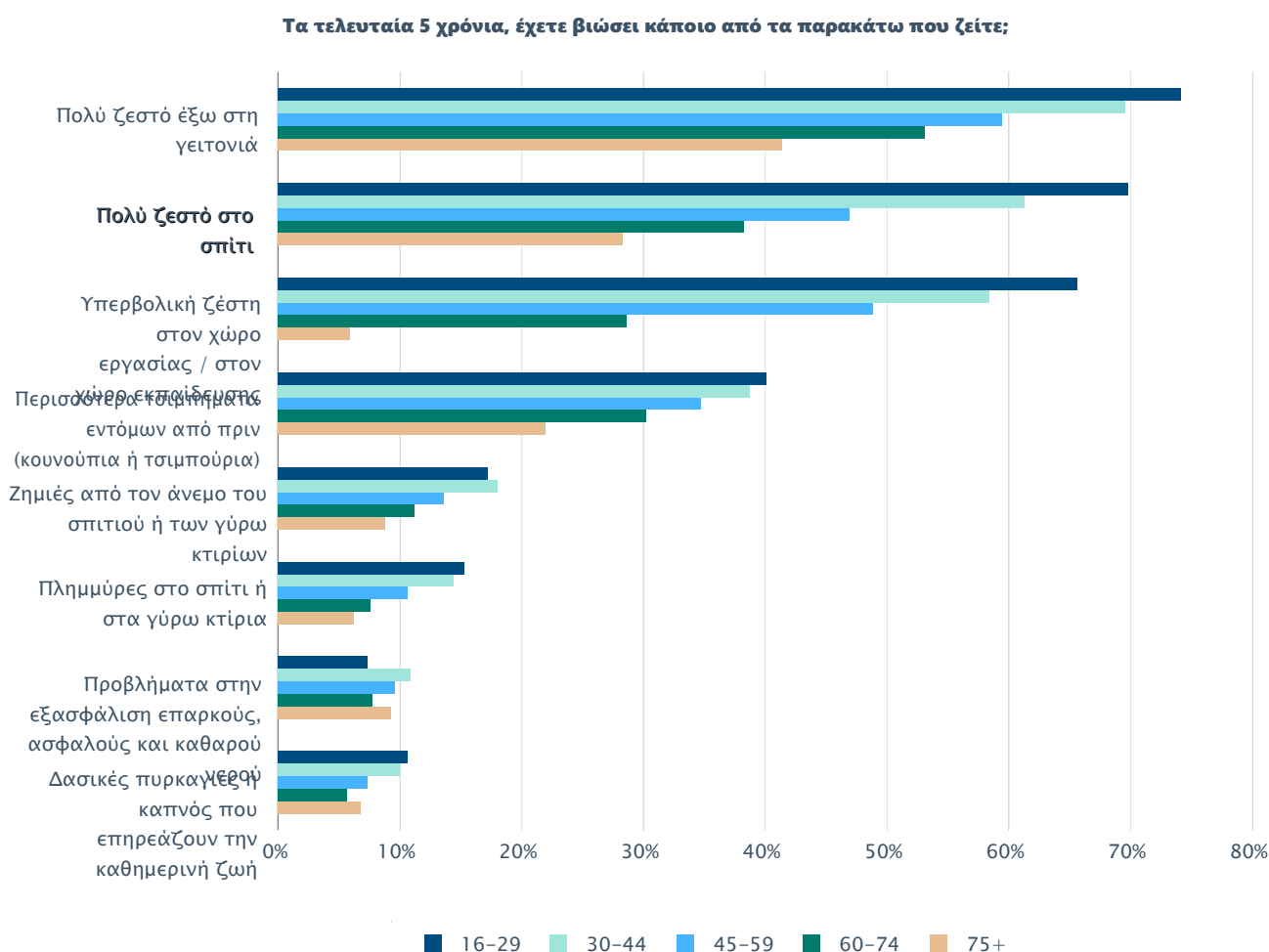

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

5.2 Ηλικία

Για όλες σχεδόν τις επιπτώσεις που σχετίζονται με το κλίμα και περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο, το ποσοστό όσων απάντησαν από τη νεότερη ηλικιακή ομάδα ήταν υψηλότερο σε σύγκριση με τις παλαιότερες ομάδες (διάγραμμα 5.4): οι νεότεροι ερωτηθέντες ανησυχούσαν επίσης συστηματικά περισσότερο για μελλοντικά ζητήματα κλιματικής αλλαγής από ό,τι η παλαιότερη ομάδα (διάγραμμα 5.6). Αυτό ευθυγραμμίζεται με τα πορίσματα της ειδικής έκθεσης του Ευρωβαρόμετρου του 2025 για την κλιματική αλλαγή, στην οποία οι νεότεροι ερωτηθέντες συγκαταλέγονται μεταξύ των ομάδων που είναι πιθανότερο να θεωρήσουν την κλιματική αλλαγή σοβαρό πρόβλημα (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2025α).

Διάγραμμα 5.4 Ποσοστό ερωτηθέντων που είχαν βιώσει κλιματικές επιπτώσεις στην περιοχή τους, ανά ηλικιακή ομάδα

Σημείωση: Οι περιοχές αριθμών στο υπόμνημα αναφέρονται σε περιοχές ηλικίας.

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

Για την πλειονότητα των μέτρων ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε επίπεδο νοικοκυριού, το υψηλότερο ποσοστό απαντησάντων που τα είχαν εγκαταστήσει μειώθηκε στην παλαιότερη ηλικιακή ομάδα (διάγραμμα 5.5). Αυτό θα μπορούσε να οφείλεται στο γεγονός ότι οι ηλικιωμένοι ερωτηθέντες είναι πιο πιθανό να είναι ιδιοκτήτες σπιτιού παρά ενοικιαστές, επιτρέποντάς τους να κάνουν αλλαγές στην κατοικία τους. Επιπλέον, ορισμένες έρευνες δείχνουν ότι οι ηλικιωμένοι μπορεί να είναι πιο απρόθυμοι να αναλάβουν κινδύνους (Titko et al., 2021).

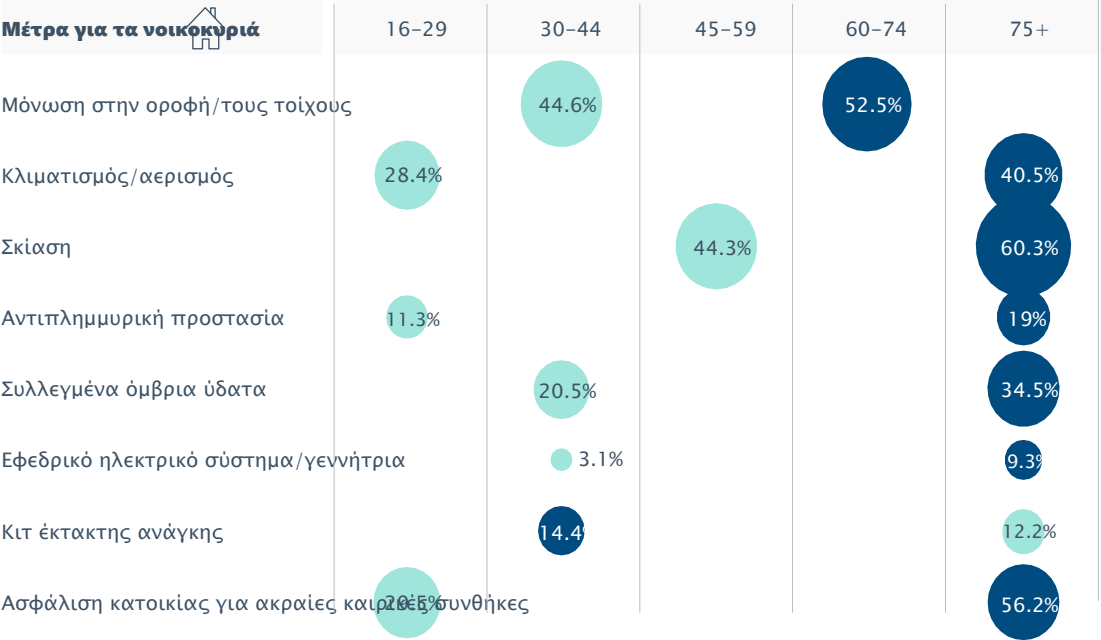
Η ηλικιακή κατηγορία 45-59 ετών είχε το υψηλότερο ποσοστό ερωτηθέντων που δεν μπορούσαν να αντέξουν οικονομικά να δροσίσουν το σπίτι τους (43,5%). Το χαμηλότερο ποσοστό των ερωτηθέντων που δεν μπορούσαν να αντέξουν οικονομικά να δροσίσουν το σπίτι τους ήταν μεταξύ εκείνων της ηλικιακής ομάδας 75+ (28,6%). Οι ηλικιωμένοι συγκαταλέγονται στις ομάδες που πλήττονται περισσότερο από τις υψηλές θερμοκρασίες (ΠΟΥ, Ευρώπη, 2021)· ως τέτοια θερμική άνεση είναι το κλειδί για αυτήν την ομάδα κατά τη διάρκεια του ζεστού καιρού. Κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων αυτών, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, λόγω του διαδικτυακού χαρακτήρα της, η έρευνα απαντήθηκε μόνο από ηλικιωμένους με πρόσβαση στο διαδίκτυο και τεχνολογική ευαισθητοποίηση· ως εκ τούτου, δεν είναι πιθανό να είναι αντιπροσωπευτική των πιο ευάλωτων ηλικιωμένων πληθυσμών.

Η εικόνα των μέτρων ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή υπό την καθοδήγηση των αρχών που παρατηρούνται στην περιοχή ποικίλλει περισσότερο σε σχέση με τις ηλικιακές ομάδες. Οι νεότεροι ερωτηθέντες ήταν λιγότερο πιθανό να έχουν παρατηρήσει περιορισμούς στη χρήση νερού και την παρουσία κέντρων ψύξης, αλλά πιο πιθανό να έχουν δει προειδοποιήσεις ή προειδοποιήσεις, εκστρατείες ευαισθητοποίησης, οικολογικό προσανατολισμό των πόλεων και πρόληψη πλημμυρών (διάγραμμα 5.5).

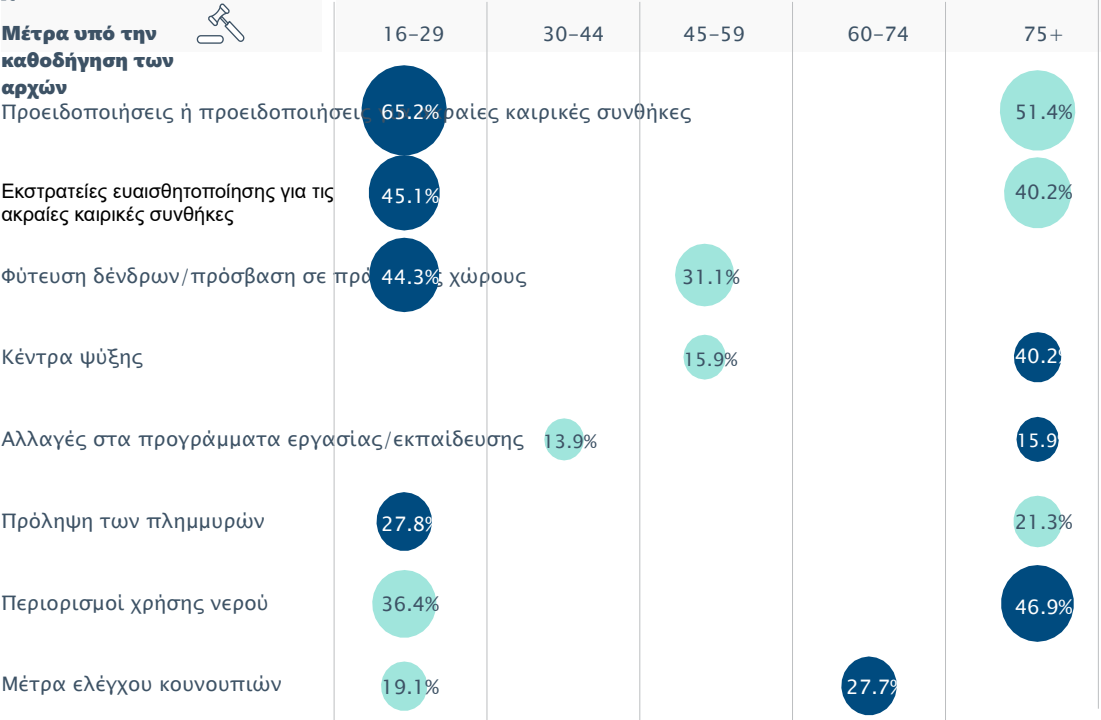

© Αμπούντι Βεσακράν, Unsplash

Διάγραμμα 5.5 Υιοθέτηση μέτρων για τα νοικοκυριά και ευαισθητοποίηση σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται από τις αρχές, ανά ηλικία
Έγκριση μέτρων για την ανθεκτικότητα των νοικοκυριών στην κλιματική αλλαγή: υψηλότερο και χαμηλότερο ποσοστό εφαρμοζόμενων μέτρων ανά ηλικιακή ομάδα

Μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που παρατηρούνται στην περιοχή: υψηλότερα και χαμηλότερα ποσοστά θετικών παρατηρήσεων ανά ηλικιακή ομάδα

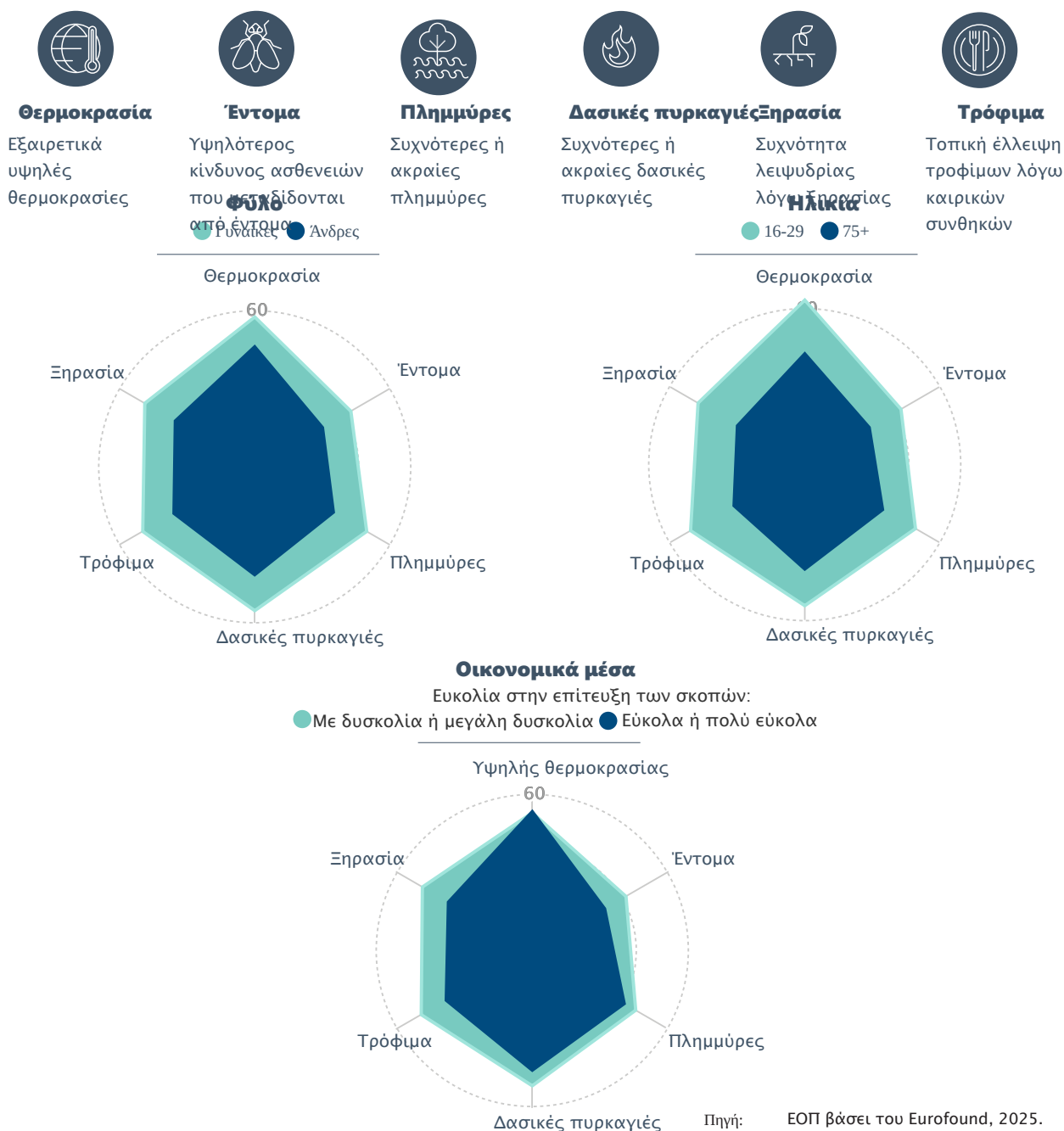
Χαμηλότερη τιμή ————— Υψηλότερη τιμή

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

5.3 Φύλο

Υπήρχαν ελάχιστες διαφορές στα ποσοστά των ανδρών και των γυναικών που ανέφεραν ότι είχαν βιώσει κλιματικές επιπτώσεις εκεί όπου ζουν τα τελευταία 5 χρόνια. Ο μόνος αντίκτυπος όπου υπήρχε αξιοσημείωτη διαφορά στην αναφερόμενη εμπειρία ήταν τα τσιμπήματα εντόμων. Το 39,2% των γυναικών ανέφεραν ότι εμφάνισαν αυξημένα τσιμπήματα σε σύγκριση με το 28,8% των ανδρών. Ένα υψηλότερο ποσοστό γυναικών σε σύγκριση με τους άνδρες ανησυχούσε πολύ ή αρκετά για όλες τις μελλοντικές κλιματικές επιπτώσεις που αναφέρονται στην έρευνα (διάγραμμα 5.6). Αυτό ευθυγραμμίζεται με τα πορίσματα της ειδικής έκθεσης του Ευρωβαρόμετρου του 2025 για την κλιματική αλλαγή (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2025α).

Διάγραμμα 5.6 Ποσοστό ερωτηθέντων που ανησυχούν για τις μελλοντικές κλιματικές επιπτώσεις ανά φύλο, ηλικία και οικονομικά μέσα

5.4 Ιδιοκτησία σπιτιού

Οι ενοικιαστές, ιδίως όσοι διέθεται ιδιωτικά ενοικιαζόμενες κατοικίες, ήταν πιθανότερο να αισθάνονταν υπερβολική ζέστη στο σπίτι (καθώς και στον τόπο εργασίας/εκπαίδευσής τους και εκτός της γειτονιάς τους) σε σύγκριση με τους ιδιοκτήτες κατοικιών (διάγραμμα 5.7). Αν και δεν καλύπτεται από την παρούσα έρευνα, η ποιότητα της στέγασης —τύπος κατοικίας και ηλικία, ρυθμός εξαερισμού, τοποθεσία, δομικά υλικά και σκίαση— αποτελεί βασικό παράγοντα που επηρεάζει την έκθεση σε ακραία θερμότητα (Zhang et al., 2025). Το μεγαλύτερο μέρος του κτιριακού αποθέματος της Ευρώπης κατασκευάστηκε πριν από τη θέσπιση θερμικών προτύπων και σχεδόν το 75 % του αποθέματος είναι ενεργειακά μη αποδοτικό, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος υπερθέρμανσης στο σπίτι (ΕΟΠ, 2022α).

Αυτό επιδεινώνεται από το καθεστώς μονιμότητας. Οι ενοικιαστές μπορεί να μην έχουν το κίνητρο ή τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα για να δικαιολογήσουν βελτιώσεις στο σπίτι που τους προστατεύουν από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής (δηλαδή να επενδύσουν σε ένα σύστημα ψύξης). Επιπλέον, τα προγράμματα μετασκευής κατοικιών —τα οποία έχουν σχεδιαστεί για τη βελτίωση της θερμικής άνεσης (δηλαδή την εγκατάσταση αντλιών θερμότητας) και την προστασία από άλλους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, όπως οι πλημμύρες— απευθύνονται συχνά στους ιδιοκτήτες ακινήτων και όχι στους ενοικιαστές.

Ωστόσο, οι ιδιοκτήτες ακινήτων μπορεί να είναι απρόθυμοι να πληρώσουν για τέτοια μέτρα, καθώς δεν το κάνουν.

Επωφεληθείτε άμεσα από τις βελτιώσεις. Η πρόκληση αυτή αναφέρεται συνήθως ως «πρόβλημα διχασμένου κινήτρου» (JRC, 2017). Οι ανακαινίσεις ενοικιαζόμενων ακινήτων μπορεί επίσης να οδηγήσουν σε αυξήσεις ενοικίου και πιθανές «ανακαινίσεις», δηλαδή σε μετακινήσεις ενοικιαστών επειδή δεν μπορούν πλέον να αντέξουν οικονομικά το νέο ενοίκιο (ΕΟΧ, 2025β).

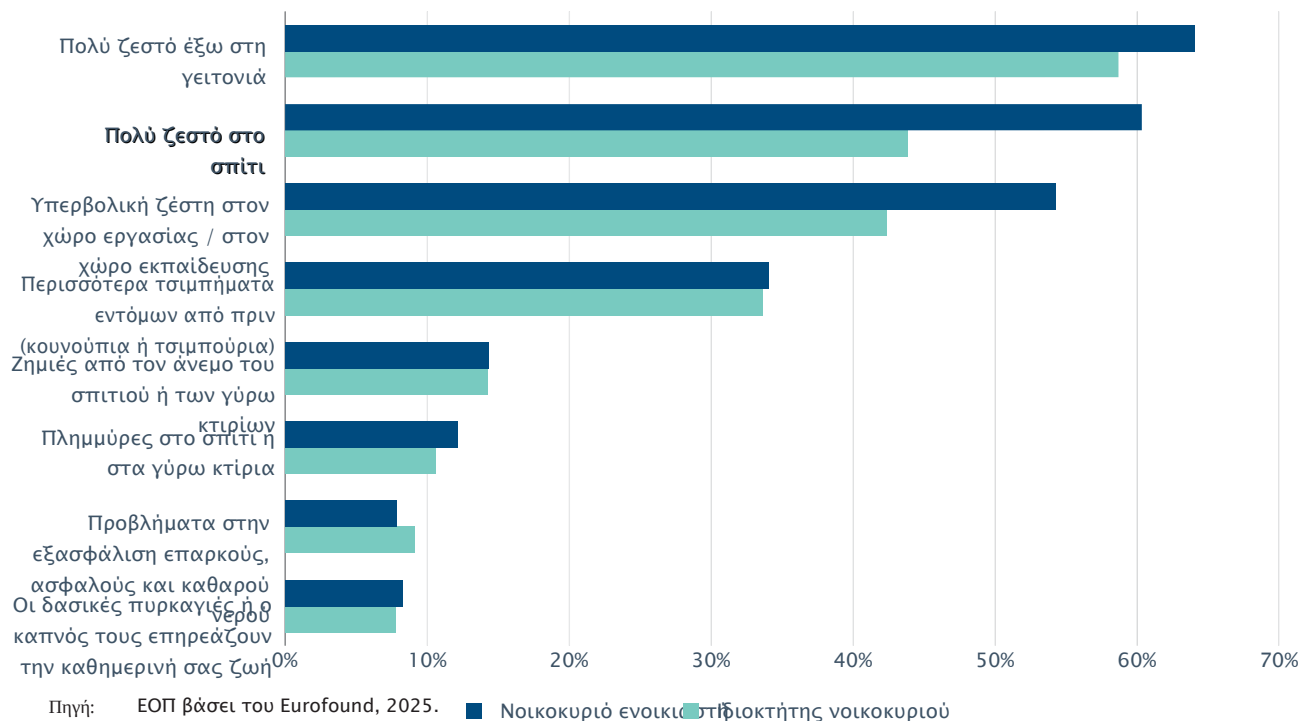
Λιγότεροι ενοικιαστές —ιδίως όσοι βρίσκονται σε ιδιωτικές ενοικιαζόμενες κατοικίες— ανέφεραν ότι έχουν λάβει μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε επίπεδο νοικοκυριού σε σύγκριση με τους ιδιοκτήτες κατοικιών. Το ποσοστό των ιδιοκτητών που είχαν ασφάλιση κατοικίας που κάλυπτε ακραία καιρικά φαινόμενα, βελτιωμένο κλιματισμό ή εξαερισμό ή εφεδρική πηγή ενέργειας ήταν σχεδόν διπλάσιο σε σύγκριση με τους ενοικιαστές (Σχήμα 5.8).

© Stefano Scagliarini, Αστικοί Θησαυροί/ΕΟΧ

Διάγραμμα 5.7 Ποσοστό απαντησάντων που αντιμετώπισαν κλιματικές επιπτώσεις στην περιοχή τους, ανά τύπο στέγασης

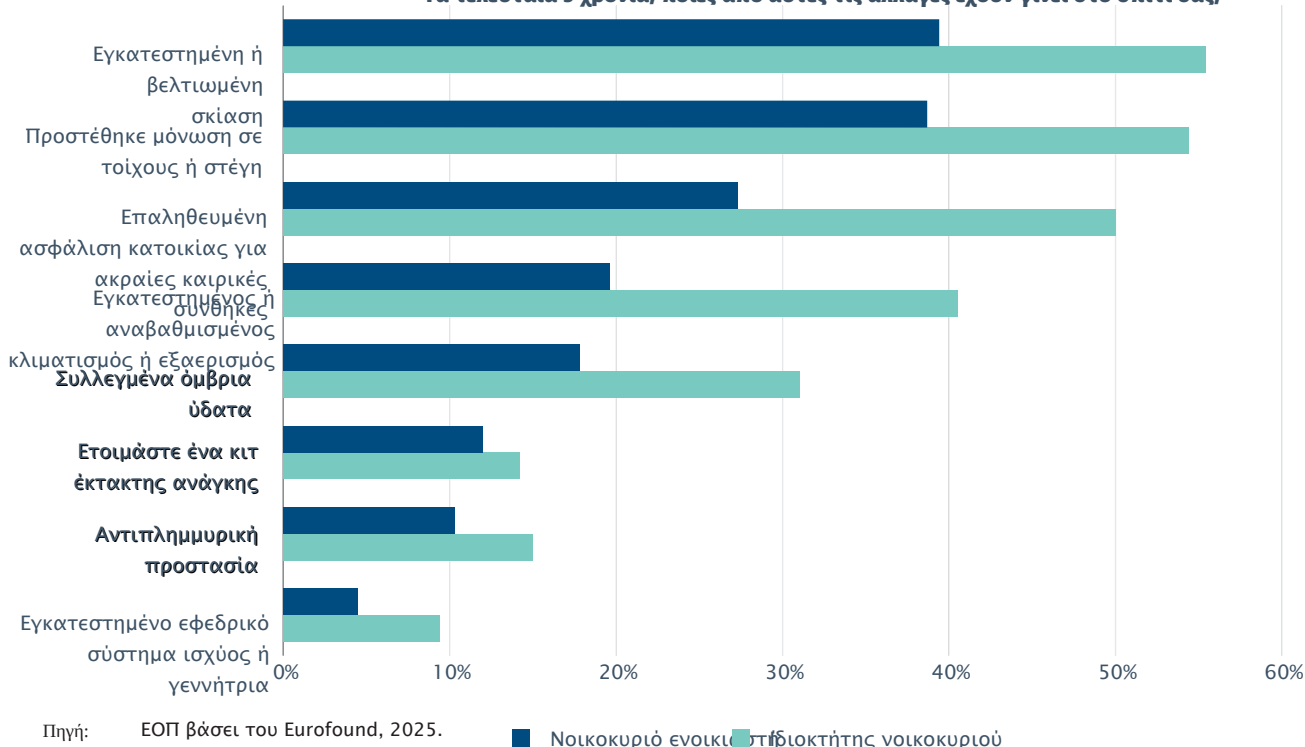
Τα τελευταία 5 χρόνια, έχετε βιώσει κάποιο από τα παρακάτω που ζείτε;

Υπήρξαν επίσης αποκλίσεις μεταξύ των ομάδων στέγασης σε σχέση με τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή που σημειώθηκαν στην περιοχή τους. Όσον αφορά τα μέτρα που παρατίθενται, υψηλότερο ποσοστό ιδιοκτητών κατοικιών ανέφεραν ότι παρατήρησαν εκστρατείες ευαισθητοποίησης, αλλαγές στο πρόγραμμα εργασίας ή εκπαίδευσής τους, μέτρα ελέγχου για τα κουνούπια, φύτευση δέντρων/οικολογικός

Γράφημα 5.8 Ποσοστό απαντησάντων που ανέφεραν μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε επίπεδο νοικοκυριού, ανά τύπο στέγασης

Τα τελευταία 5 χρόνια, ποιες από αυτές τις αλλαγές έχουν γίνει στο σπίτι σας;

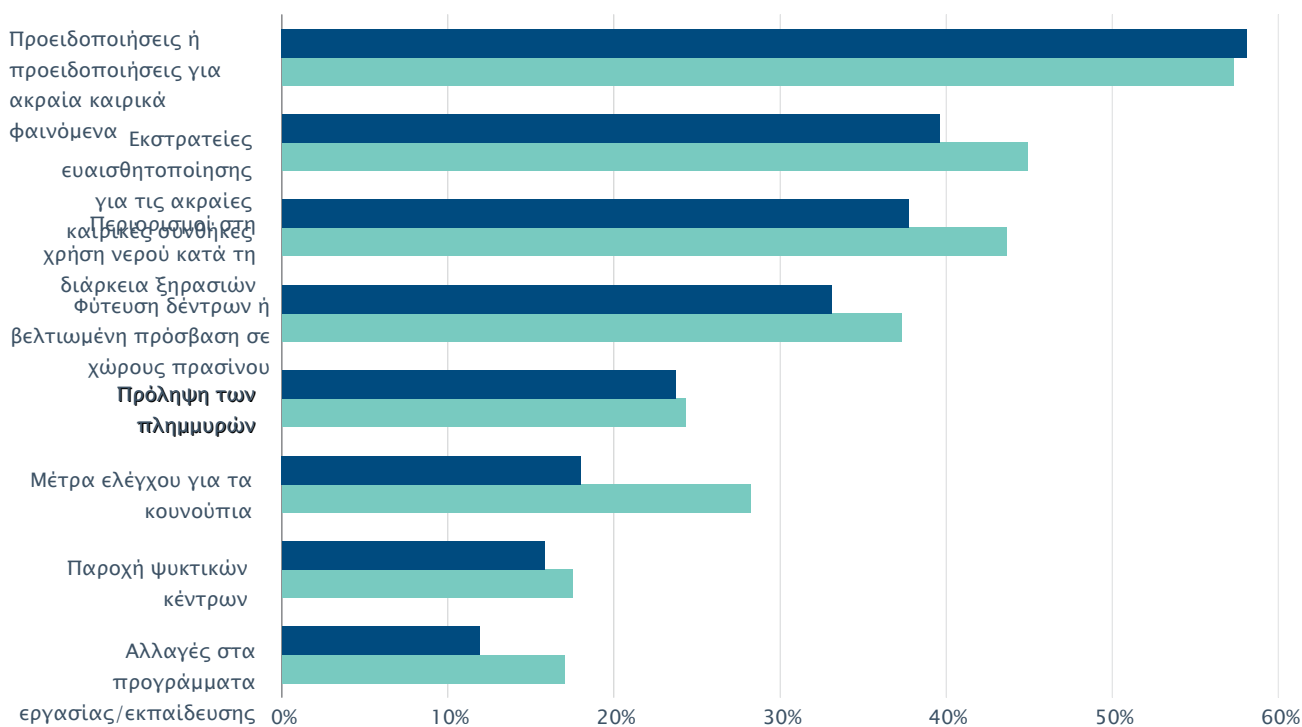

5 Διαφορές μεταξύ των ομάδων απαντησάντων

προσανατολισμός των πόλεων και περιορισμούς στη χρήση νερού (διάγραμμα 5.9). Μέτρα όπως η πρόληψη πλημμυρών, η παροχή κέντρων ψύξης και προειδοποιήσεις ή προειδοποιήσεις για ακραία καιρικά φαινόμενα παρατηρήθηκαν από παρόμοιο ποσοστό ιδιοκτητών και ενοικιαστών.

Διάγραμμα 5.9 Ποσοστό απαντησάντων που αντιλαμβάνονται μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή υπό την καθοδήγηση των αρχών στην περιοχή τους, ανά είδος στέγασης

Έχετε δει αυτές τις δράσεις να λαμβάνουν χώρα στην περιοχή σας:

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

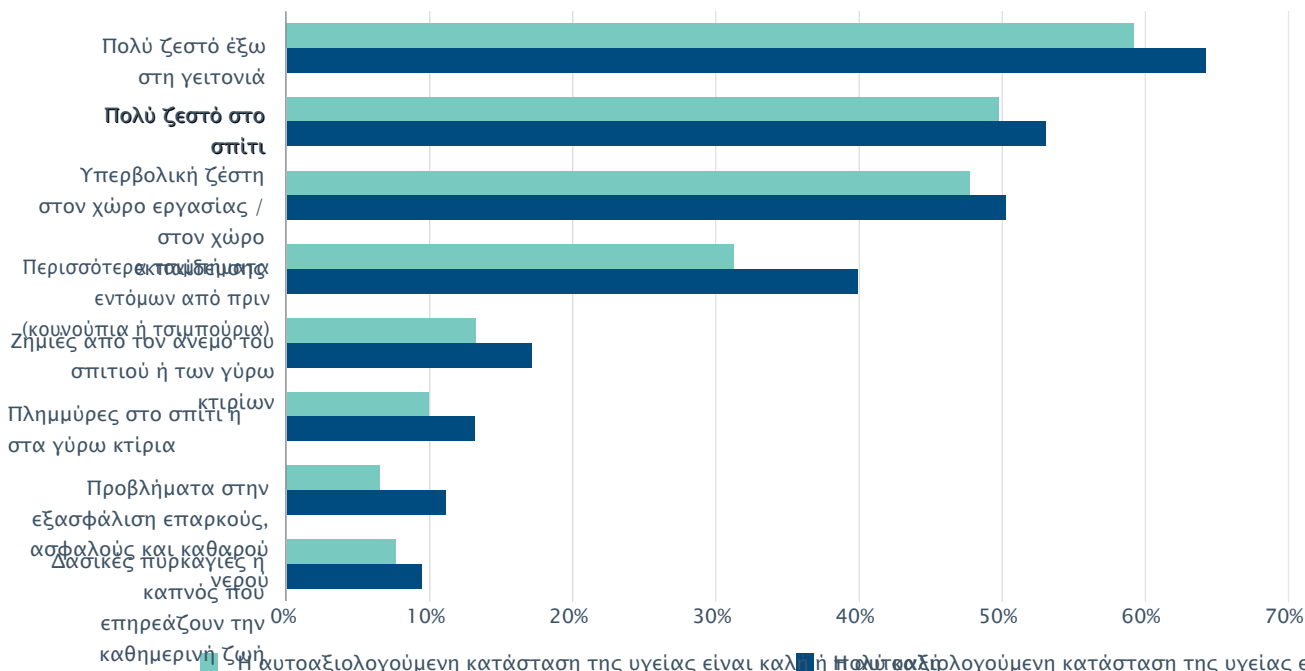
■ Νοικοκυριό ενοικιαζόμενο ■ Ιδιοκτήτης νοικοκυριού

5.5 Αυτοαναφερόμενη κατάσταση υγείας

Σε γενικές γραμμές, σε σύγκριση με τους ερωτηθέντες με καλή ή πολύ καλή αυτοαξιολογούμενη υγεία, τα άτομα με φτωχότερη αυτοαξιολογούμενη υγεία ήταν πιθανότερο να αναφέρουν ότι έχουν βιώσει κλιματικές επιπτώσεις κατά τα τελευταία 5 έτη (διάγραμμα 5.10) και να εκφράσουν την έντονη ή την έντονη ανησυχία τους για τις κλιματικές επιπτώσεις στο μέλλον (διάγραμμα 5.11).

Διάγραμμα 5.10 Ποσοστό ερωτηθέντων που αντιμετώπισαν κλιματικές επιπτώσεις στην περιοχή τους, ανά αυτοαξιολογούμενη κατάσταση υγείας

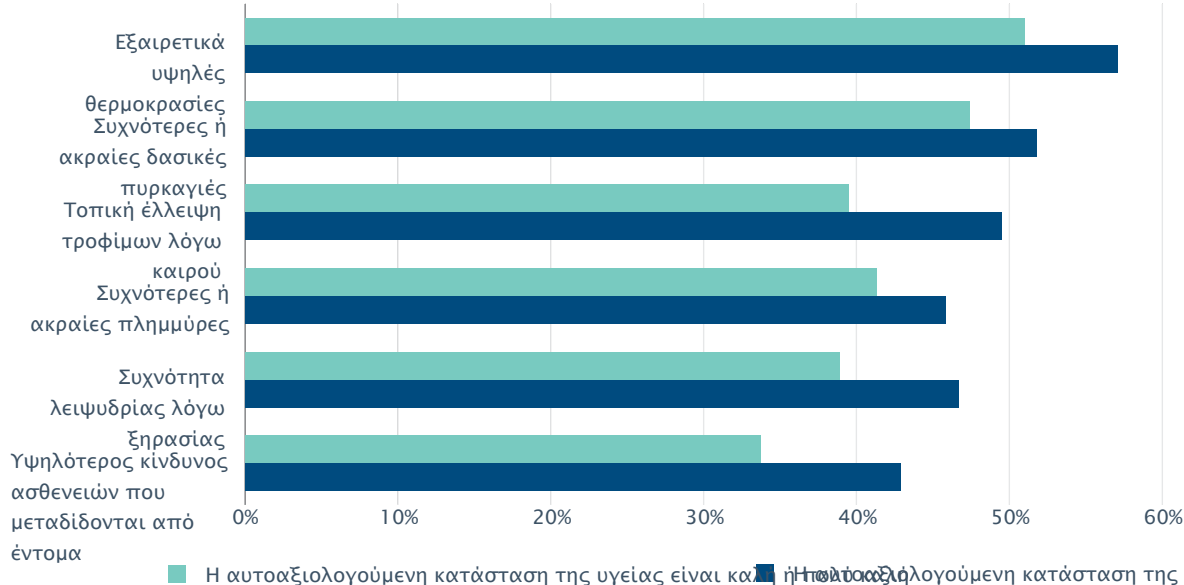
Τα τελευταία 5 χρόνια, έχετε βιώσει κάποιο από τα παρακάτω που ζείτε;

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

Διάγραμμα 5.11 Ποσοστό απαντησάντων που ανησυχούν για τις μελλοντικές κλιματικές επιπτώσεις, ανά αυτοαξιολογούμενη κατάσταση της υγείας

Σε ποιο βαθμό ανησυχείτε για το πώς μπορεί να σας επηρεάσουν αυτά τα ζητήματα στο μέλλον;

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

5 Διαφορές μεταξύ των ομάδων απαντησάντων

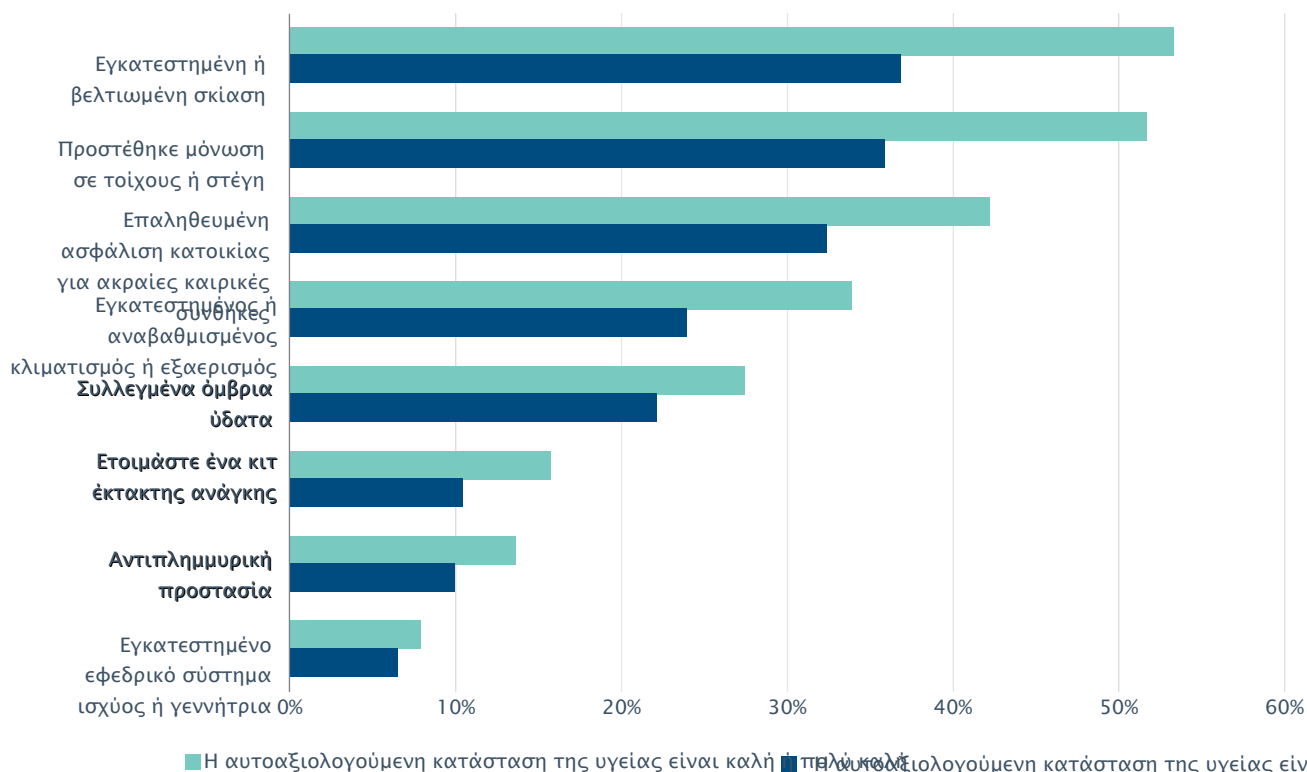
Επιπλέον, ένα χαμηλότερο ποσοστό απαντησάντων με ασθενέστερη αυτοαξιολογούμενη υγεία ανέφερε τόσο μέτρα ανθεκτικότητας σε επίπεδο νοικοκυριού όσο και μέτρα που λαμβάνονται από τις αρχές στην περιοχή τους (διάγραμμα 5.12 και διάγραμμα 5.13). Τα άτομα με προϋπάρχουσες παθήσεις είναι μεταξύ των πλέον επιρρεπών στις επιπτώσεις της ζέστης και άλλων ακραίων καιρικών φαινομένων (ΠΟΥ Ευρώπης, 2021· ΕΟΠ, 2025β). Ως εκ τούτου, η διάθεση λιγότερων μέτρων ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε άτομα με κακή υγεία μπορεί να επιδεινώσει τους κινδύνους για την εν λόγω ομάδα.

Η κακή υγεία μπορεί να μειώσει την ικανότητα ενός ατόμου να εργαστεί και, ως εκ τούτου, να μειώσει την οικονομική προσιτότητα των μέτρων ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε επίπεδο νοικοκυριού. Δύο φορές υψηλότερο ποσοστό ατόμων με αυτοαξιολογούμενη πολύ κακή ή κακή υγεία (55,2%) ανέφεραν ότι δεν ήταν σε θέση να αντέξουν οικονομικά να διατηρήσουν το σπίτι τους επαρκώς δροσερό το καλοκαίρι σε σύγκριση με εκείνους που αξιολόγησαν την υγεία τους ως πολύ καλή ή καλή (27,5%).

Τα άτομα με σοβαρά προβλήματα υγείας μπορεί να βρίσκονται στο σπίτι για σημαντικές περιόδους και μπορεί να είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα στη ζέστη λόγω της κατάστασής τους ή των τύπων φαρμάκων που λαμβάνουν (ΠΟΥ Ευρώπης, 2021). Είναι σημαντικό να έχουν μια άνετη θερμοκρασία στο σπίτι. Ωστόσο, το 54,9% όσων ανέφεραν ότι ήταν σοβαρά περιορισμένοι στις καθημερινές τους δραστηριότητες λόγω σωματικών ή ψυχικών προβλημάτων, ασθένειας και αναπηρίας δήλωσαν ότι δεν μπορούσαν να αντέξουν οικονομικά να διατηρήσουν το σπίτι τους δροσερό το καλοκαίρι σε σύγκριση με το 30,8% όσων ανέφεραν ότι δεν περιορίζονταν από τέτοια προβλήματα υγείας. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι όλοι έχουν πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη ψύξη κατά τη διάρκεια θερμών περιόδων, ιδίως δεδομένου του ταχέως θερμαινόμενου κλίματος.

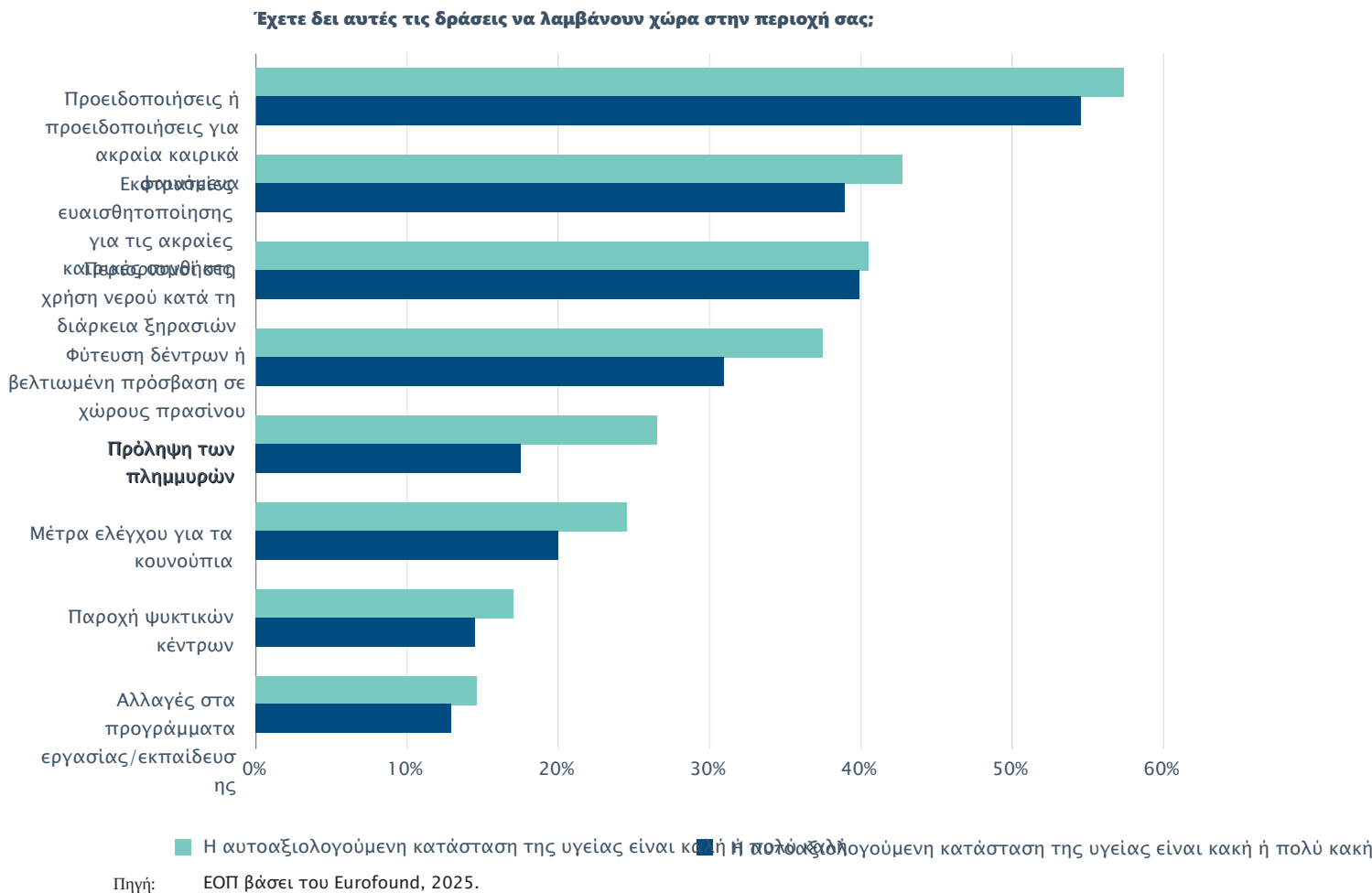
Διάγραμμα 5.12 Ποσοστό απαντησάντων που ανέφεραν μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε επίπεδο νοικοκυριού, ανά αυτοαξιολογούμενη κατάσταση υγείας

Τα τελευταία 5 χρόνια, ποιες από αυτές τις αλλαγές έχουν γίνει στο σπίτι σας;

Πηγή: ΕΟΠ βάσει του Eurofound, 2025.

Διάγραμμα 5.13 Ποσοστό απαντησάντων που ανέφεραν μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή υπό την καθοδήγηση των αρχών, ανά αυτοαξιολογούμενη κατάσταση υγείας

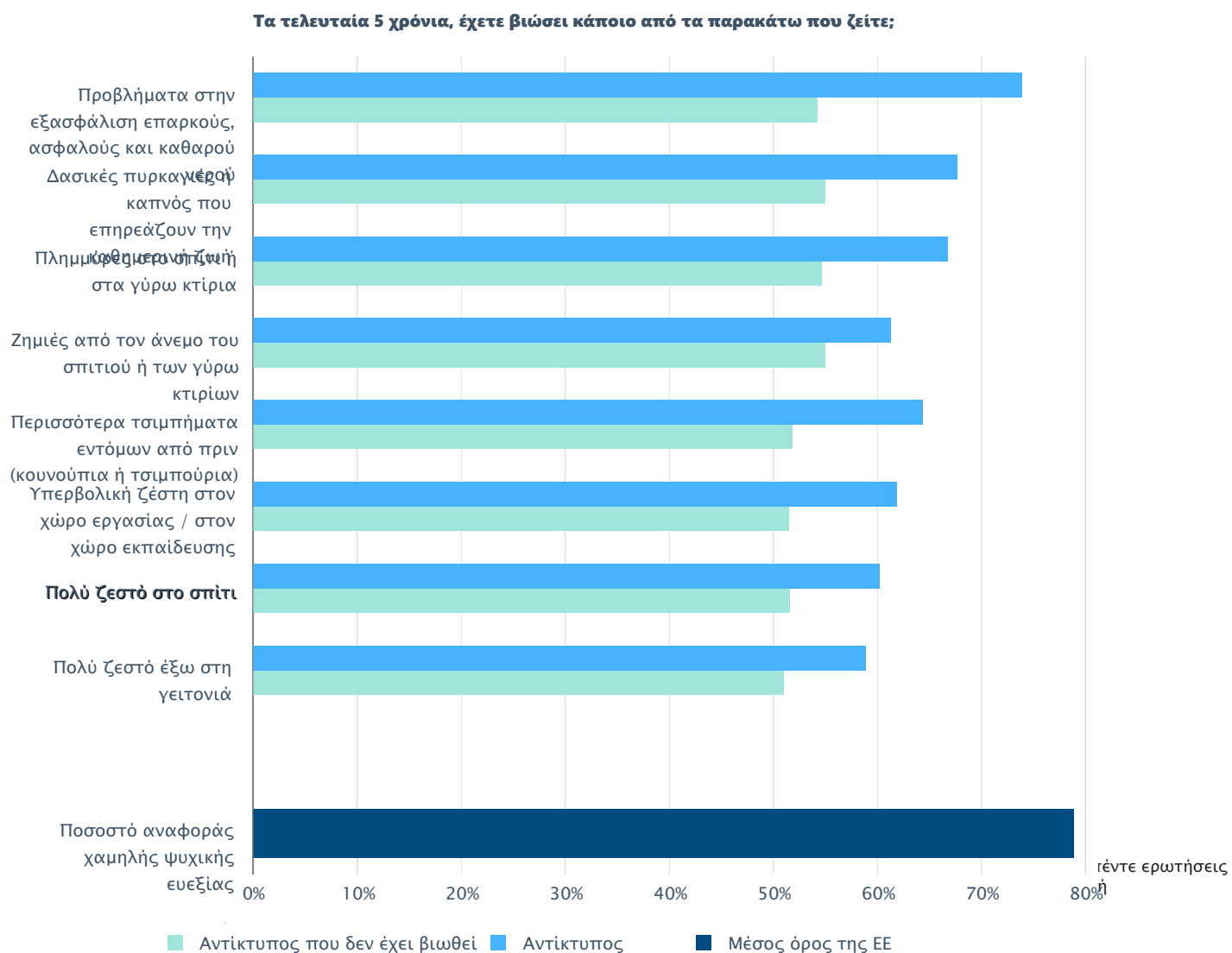

Για τη μέτρηση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ των κλιματικών επιπτώσεων και της ψυχικής υγείας, η έρευνα περιλάμβανε ερωτήσεις από το μέσο του ΠΟΥ-5 για τη μέτρηση της ψυχικής ευεξίας (ΠΟΥ, 2024) ⁽⁴⁾. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι ερωτηθέντες με κακή ψυχική υγεία ήταν πιθανότερο να έχουν βιώσει επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην περιοχή τους τα τελευταία 5 χρόνια (διάγραμμα 5.14). Η διαφορά αυτή παραμένει στατιστικά σημαντική κατά τον έλεγχο περιστάσεων όπως το εισόδημα, το καθεστώς απασχόλησης και ο τύπος νοικοκυριού.

Πρόσθετη στατιστική ανάλυση (οπισθοδρόμηση) των αποτελεσμάτων της έρευνας δείχνει ότι έχοντας βιώσει τρεις ή περισσότερες από τις αναφερόμενες κλιματικές επιπτώσεις τα τελευταία 5 χρόνια έχει παρόμοια συσχέτιση με την κακή ψυχική ευεξία με σημαντικούς στρεσογόνους παράγοντες της ζωής, όπως η ανεργία ή η μονογονεϊκή ιδιότητα. Τα ευρήματα αυτά προστίθενται στον αυξανόμενο όγκο στοιχείων που συνδέουν την κλιματική αλλαγή με αρνητικά αποτελέσματα στον τομέα της ψυχικής υγείας (π.χ. Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για το Κλίμα και την Υγεία, 2022) και τονίζουν την ανάγκη ενσωμάτωσης ζητημάτων ψυχικής υγείας στα μέτρα και τις δράσεις για την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή.

⁴ Ο ΠΟΥ ορίζει την κακή ψυχική ευεξία όταν οι ερωτηθέντες βαθμολογούνται κάτω από 50 στο ερωτηματολόγιο WHO-5, το οποίο αποτελείται από πέντε ερωτήσεις. Αυτό λειτουργεί ως ένδειξη για την πιθανή παρουσία κατάστασης ψυχικής υγείας (π.χ. καταθλιπτική διαταραχή) (ΠΟΥ, 2024).

Διάγραμμα 5.14 Ποσοστό απαντησάντων με κακή αυτοαναφερόμενη ψυχική ευεξία, με βάση την εμπειρία των κλιματικών επιπτώσεων στην περιοχή τους

6 Συμπεράσματα και ευκαιρίες για δράση

Τα αποτελέσματα της διαδικτυακής έρευνας που αναφέρεται εδώ δείχνουν ότι η πλειονότητα των ερωτηθέντων έχει ήδη βιώσει ακραία καιρικά φαινόμενα και άλλες επιπτώσεις —που είτε προκαλούνται είτε επιδεινώνονται από το μεταβαλλόμενο κλίμα. Ένα υψηλό ποσοστό των ερωτηθέντων ανησυχούσε για τις μελλοντικές κλιματικές επιπτώσεις. Τα πορίσματα αυτά ευθυγραμμίζονται με άλλες πανευρωπαϊκές έρευνες (ΕΤΕπ, 2024· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2025α). Ωστόσο, το τρέχον επίπεδο στο οποίο εφαρμόζονται τα μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή, όπως ανέφεραν οι ερωτηθέντες —τόσο σε επίπεδο νοικοκυριού όσο και στις γειτονιές τους— δεν αντιστοιχεί στο επίπεδο παρέμβασης που απαιτείται με βάση τη βιωμένη εμπειρία και τις μελλοντικές ανησυχίες.

Τα πορίσματα αυτά στηρίζουν την εστίαση της ευρωπαϊκής πολιτικής στην ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και ζητούν να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, παράλληλα με το ισχυρό θεματολόγιο μετριασμού της κλιματικής αλλαγής που εφαρμόζεται ήδη για την προστασία της ευημερίας και της ευζωίας του ευρωπαϊκού πληθυσμού. Στις ενότητες που ακολουθούν επισημαίνονται ζητήματα που ενδέχεται να είναι σημαντικά για τις εν εξελίξει συζητήσεις πολιτικής.

6.1 Ανάγκη ευρείας εφαρμογής λύσεων προσαρμογής

Τα πορίσματα της παρούσας έρευνας αντικατοπτρίζουν τα αποτελέσματα της EUCRA: η κοινωνική ετοιμότητα παραμένει χαμηλή, καθώς η εφαρμογή της πολιτικής υστερεί σημαντικά σε σχέση με τα ταχέως αυξανόμενα επίπεδα κινδύνου (ΕΟΠ, 2024α). Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας να μετατοπιστούν οι προσπάθειες προσαρμογής σε ολόκληρη την Ευρώπη από τον σχεδιασμό στην εφαρμογή.

Σύμφωνα με τις αντιλήψεις όσων απάντησαν στην έρευνα, τα μέτρα ανθεκτικότητας που δεν βασίζονται σε υποδομές και εφαρμόζονται επί του παρόντος από τις δημόσιες αρχές —έγκαιρες προειδοποιήσεις και προειδοποιήσεις, εκστρατείες ευαισθητοποίησης και περιορισμοί στη χρήση νερού κατά τη διάρκεια της ξηρασίας— είναι τα συνηθέστερα από όλα τα μέτρα που παρατίθενται στην έρευνα.

Μολονότι οι δράσεις αυτές είναι ασφαλώς αναγκαίες και αποτελεσματικές, είναι επίσης σημαντικό να ενταθούν οι προσπάθειες που συμβάλλουν στην πρόληψη των κλιματικών επιπτώσεων (βλέπε πίνακα 1.1). Απαιτείται ευρεία εφαρμογή μέτρων προσαρμογής των υποδομών στην κλιματική αλλαγή, όπως λύσεις που βασίζονται στη φύση (π.χ. οικολογικός προσανατολισμός των πόλεων) και διαχείριση των ομβρίων υδάτων.

Δράσεις όπως αυτές εμπίπτουν συνήθως στις αρμοδιότητες των υποεθνικών ή τοπικών αρχών, αλλά η συντριπτική πλειονότητα των τοπικών κυβερνήσεων δεν διαθέτει κονδύλια για την εφαρμογή σχεδίων προσαρμογής (Venner et al., 2025). Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση για την προσαρμογή είναι διαθέσιμη σε τοπικό επίπεδο.

Οι ερωτηθέντες που ζούσαν εκτός πόλεων ήταν λιγότερο πιθανό να αναφέρουν ότι είχαν δει να εφαρμόζονται μέτρα προσαρμογής στην περιοχή τους. Ενώ πολλές μεγάλες πόλεις υπήρξαν πρωταθλητές δράσεων προσαρμογής στην Ευρώπη τις τελευταίες δύο δεκαετίες (ΕΟΠ, 2024β), είναι επίσης σημαντικό να καταβληθούν προσπάθειες προσαρμογής σε μικρότερους δήμους και αγροτικές περιοχές.

Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη, οι πόλεις σε σύγκριση με τις μεγάλες αναφέρουν συχνότερα έλλειψη πολιτικής στήριξης, ελλείψεις στην ικανότητα του προσωπικού να εντοπίζει ευκαιρίες χρηματοδότησης και δυσκολίες στην εκπλήρωση των προϋποθέσεων και των απαιτήσεων των διαφόρων πηγών χρηματοδότησης για την προσαρμογή, μεταξύ άλλων από τα θεσμικά όργανα και τα προγράμματα της ΕΕ. Κατά συνέπεια, διαθέτουν λιγότερη χρηματοδότηση για δράσεις και διαδικασίες προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (Venner et al., 2025). Ως εκ τούτου, η περαιτέρω στήριξη είναι σημαντική σε τοπικό επίπεδο ως «βυθός προσαρμογής» (ΕΚ, 2021). Η ευρωπαϊκή πλατφόρμα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή Climate-ADAPT παρέχει πληροφορίες σχετικά με διάφορες [επιλογές προσαρμογής στην](#) κλιματική αλλαγή και παρουσιάζει [περιπτώσιολογικές μελέτες](#) σχετικά με την εφαρμογή τους.

6.2 Αντιμετώπιση της θερμότητας ως του πιο διαδεδομένου κινδύνου για την υγεία και την ευημερία

Η EUCRA (ΕΟΠ, 2024α) χαρακτηρίζει τη θερμότητα ως κρίσιμο κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία. Το υψηλό ποσοστό των ερωτηθέντων σε αυτή την έρευνα που είχαν βιώσει υπερβολική ζέστη απαιτεί επείγουσα δράση για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Ειδικότερα, είναι ζωτικής σημασίας να αντιμετωπιστούν οι υψηλές θερμοκρασίες στα σπίτια των ανθρώπων για την πρόληψη της θνησιμότητας και της κακής υγείας που προκαλούνται από τις υψηλές θερμοκρασίες κάθε καλοκαίρι (Janoš et al., 2025). Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ενσωμάτωση μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και στρατηγικών μετριασμού στα πρότυπα και τις πρακτικές κατασκευής, με τη μορφή τεχνικών προδιαγραφών, κωδίκων και μέτρων ασφάλειας (JRC, 2025).

Είναι αναγκαίο να καταστεί η βιώσιμη ψύξη διαθέσιμη και οικονομικά προσιτή για όλους τους πολίτες σε μια ταχέως θερμαινόμενη Ευρώπη. Σχεδόν τα δύο τρίτα των λιγότερο εύπορων ερωτηθέντων σε αυτή την έρευνα ανέφεραν ότι δεν ήταν σε θέση να αντέξουν οικονομικά να διατηρήσουν το σπίτι τους επαρκώς δροσερό το καλοκαίρι. Αυτό τονίζει την επείγουσα ανάγκη να διασφαλιστεί ότι η ψύξη είναι οικονομικά προσιτή για τις ομάδες χαμηλότερου εισοδήματος. Τα βασικά στοιχεία μιας βιώσιμης στρατηγικής ψύξης περιλαμβάνουν:

- προώθηση της τηλεψύξης·
- να δοθεί προτεραιότητα στις επενδύσεις σε τεχνικές παθητικής ψύξης·
- ορθολογική και μετριοπαθής χρήση ενεργών συστημάτων ψύξης·
- ανάπτυξη συστημάτων ψύξης χαμηλής ενέργειας που είναι κατάλληλα για μελλοντικά θερμότερα κλίματα (ΕΟΠ, 2022γ).

6.3 Ενθάρρυνση της ανθεκτικότητας σε επίπεδο νοικοκυριού

Η αύξηση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των μέτρων σε επίπεδο νοικοκυριών, συμπληρωματικά προς τις δράσεις υπό την καθοδήγηση των αρχών, είναι ένας άλλος τομέας που οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα μπορούσαν να διερευνήσουν περαιτέρω για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής κοινωνίας στην κλιματική αλλαγή. Σύμφωνα με την ΕΤΕΠ (2024), το 71 % των Ευρωπαίων αισθάνονται ότι είναι ενημερωμένοι σχετικά με το τι μπορούν να κάνουν για να προσαρμόσουν αποτελεσματικά τα σπίτια και τον τρόπο ζωής τους. Ωστόσο, η πλειονότητα (60 %) δεν γνωρίζει τις δημόσιες επιδοτήσεις ή τα οικονομικά κίνητρα για τη στήριξη των προσπαθειών της —είτε επειδή τα κίνητρα αυτά δεν είναι διαθέσιμα είτε επειδή οι πληροφορίες σχετικά με αυτές είναι ανεπαρκώς κατανοητές.

Στην έρευνα, οι ενοικιαστές —επί του παρόντος το 31 % του πληθυσμού της ΕΕ (Eurostat, 2024)— εμφανίστηκαν ως λιγότερο προετοιμασμένη ομάδα σε σύγκριση με τους ιδιοκτήτες κατοικιών. Ως εκ τούτου, οι ενοικιαστές, τόσο σε ιδιωτικές όσο και σε κοινωνικές κατοικίες, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε δράσεις που αποσκοπούν στην προσαρμογή των κατοικιών των ανθρώπων. Παραδείγματα σχετικών δράσεων θα ήταν μερικές ή πλήρεις επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις ή δάνεια για τη στήριξη ιδιοκτητών κατοικιών και ενοικιαστών ώστε να επενδύσουν σε μέτρα ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή (ΕΟΠ, 2025β).

6.4 Προστασία ευάλωτων ομάδων

Πέρα από τις ομάδες χαμηλού εισοδήματος και τους ενοικιαστές, τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν τη σημασία της συνεκτίμησης άλλων ευάλωτων ομάδων στις δράσεις προσαρμογής. Ειδικότερα, διακυβεύεται η ευημερία των νέων, καθώς θα ζήσουν μέσα από πρωτοφανείς κλιματικές αλλαγές. Προηγούμενες μελέτες αποκάλυψαν ότι πολλοί νέοι αντιμετωπίζουν κλιματικό άγχος (Hickman et al., 2021) και αυτό υποστηρίζεται από το υψηλό ποσοστό των νέων που απάντησαν στην παρούσα έρευνα (16-29 ετών) που ανησυχούν για τις μελλοντικές κλιματικές επιπτώσεις.

Υψηλό ποσοστό όσων απάντησαν με αυτοαξιολογούμενη κακή υγεία ανέφεραν ότι έχουν βιώσει κλιματικές επιπτώσεις σε συνδυασμό με λιγότερα μέτρα ανθεκτικότητας σε επίπεδο νοικοκυριού. Αυτό καταδεικνύει την ανάγκη εστίασης στην προστασία της υγείας των ανθρώπων από τις κλιματικές επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της ευημερίας των ατόμων με προϋπάρχουσες παθήσεις.

Ειδικά όσον αφορά την ψυχική υγεία υπό το μεταβαλλόμενο κλίμα, τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν μια σύνδεση μεταξύ της εμπειρίας πολλαπλών ακραίων καιρικών φαινομένων και της κακής ψυχικής υγείας. Αυτό απαιτεί την ενσωμάτωση στοχευμένων στρατηγικών ψυχικής υγείας σε πολιτικές και δράσεις που σχετίζονται με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την υγεία σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι μέχρι σήμερα (πρβλ. Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για το Κλίμα και την Υγεία, 2022· Stewart-Ruano et al., 2025).

Χωρίς επείγουσα δράση για την προστασία των πλέον ευάλωτων πολιτών της ΕΕ, οι κλιματικές επιπτώσεις είναι πιθανό να επιδεινώσουν περαιτέρω την υγεία των ανθρώπων. Τόσο οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών όσο και ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ ζήτησαν πρόσφατα την ευρωπαϊκή στρατηγική για το κλίμα και την υγεία (EuroHealthNet, 2025· Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2025). Αυτό τονίζει την ανάγκη ανάληψης δράσης και τη σημασία της ΕΕ ως συντονιστικού φορέα για το κλίμα και την υγεία.

Εν κατακλείδι, είναι αναγκαίο να ενταθούν οι προσπάθειες σε ευρωπαϊκό, εθνικό και υποεθνικό επίπεδο για την περαιτέρω αύξηση της ανθεκτικότητας τόσο σε επίπεδο νοικοκυριών όσο και σε επίπεδο αρχών, ώστε να συμβαδίζει με το μεταβαλλόμενο κλίμα. Αυτό απαιτεί συστημική δράση σε διάφορους τομείς, από τη στέγαση και το δομημένο περιβάλλον, έως τη χρηματοδότηση και την ασφάλιση και τη δημόσια υγεία.

Συντομογραφίες

ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος
ΕΤΕΠ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
EUCRA	Ευρωπαϊκή εκτίμηση κλιματικών κινδύνων
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβ	Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας

Αναφορές

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2025, «ΑΟΒ για τη σύνοδο του Συμβουλίου EPSCO (Υγεία) της 2ας Δεκεμβρίου 2025: Στρατηγική της ΕΕ για το κλίμα και την υγεία» (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15753-2025-INIT/en/pdf#:~:text=LIFE.5-,EN,a%20low-carbon%20economy.2>) προσπελάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

Διακάκης, Μ., κ.ά., 2022, «Public Perceptions of Flood and Extreme Weather Early Warnings in Greece», Βιωσιμότητα, 14 (16), σ. 10199 (<https://doi.org/10.3390/su141610199>).

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Διαμορφώνοντας μια Ευρώπη ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή — η νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή» [COM(2021) 82 final] (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2021:82:FIN>) προσπελάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2024, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Διαχείριση των κλιματικών κινδύνων — προστασία των ανθρώπων και της ευημερίας» [COM(2024) 91 final] (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52024DC0091>), προσπελάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΚ, 2025α, «Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 565. Κλιματική αλλαγή» (<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3472>) προσπελάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2025α, Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη στρατηγική για την Ευρωπαϊκή Ένωση Ετοιμότητας [JOIN(2025) 130 final] (<https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/d/d/workspace/SpacesStore/b81316ab-a513-49a1-b520-b6a6e0de6986/download>) προσπελάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2025β, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την παρουσίαση του σχεδίου πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης της Ένωσης σε κρίσεις στον τομέα της υγείας [COM(2025) 745 final] (https://health.ec.europa.eu/document/download/30e8929a-3644-4049-a75f-9158345884c9_en?filename=security_com_2025-745_act_en.pdf) προσπελάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ECDC, 2021, *Organisation of vector surveillance and control in Europe (Οργάνωση επιτήρησης και ελέγχου φορέων στην Ευρώπη)* (<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/organisation-vector-surveillance-and-control-europe>), πρόσβαση στις 19 Δεκεμβρίου 2025.

ECDC, 2023, 'Ομάδα *Culex pipiens* — τρέχουσα γνωστή κατανομή: Οκτώβριος 2023' (<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/culex-pipiens-group-current-known-distribution-october-2023>) προσπελάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ECDC, 2025, 'Aedes invasive mosquitoes — current known distribution: Ιούνιος 2025' (<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/aedes-invasive-mosquitoes-current-known-distribution-june-2025>) προσπελάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΟΠ, 2017, *Climate change adaptation and disaster risk reduction in Europe (Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και μείωση του κινδύνου καταστροφών στην Ευρώπη)*, έκθεση του ΕΟΠ αριθ. 15/2017 (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/climate-change-adaptation-and-disaster>), πρόσβαση στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΟΠ, 2020, *Urban adaptation in Europe: how cities and towns respond to climate change* (Πώς οι πόλεις και οι κωμοπόλεις αντιδρούν στην κλιματική αλλαγή), έκθεση

του ΕΟΠ αριθ. 12/2020 (<https://www.eea.europa.eu/publications/urban-adaptation-in-europe>) στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΟΠ, 2022α, *Climate change as a threat to health and well-being in Europe (Η κλιματική αλλαγή ως απειλή για την υγεία και την ευημερία στην Ευρώπη): focus on heat and infectious diseases* (Εστίαση στη θερμότητα και τις λοιμώδεις νόσους), έκθεση του ΕΟΠ αριθ. 7/2022 (<https://www.eea.europa.eu/publications/climate-change-impacts-on-health>), πρόσβαση στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΟΠ, 2022β, *Προς μια δίκαιη ανθεκτικότητα: δεν μένει κανείς στο περιθώριο κατά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η ενημέρωση του ΕΟΠ* (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/towards-just-resilience-leaving-no-behind-when-adapting-to-climate-change>) προσπελάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΕΑ, 2022c, *Cooling buildings sustainable in Europe* (Ψύξη κτιρίων με βιώσιμο τρόπο στην Ευρώπη): διερεύνηση των δεσμών μεταξύ του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, και των κοινωνικών επιπτώσεων τους, ενημερωτικό σημείωμα του ΕΟΠ (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/cooling-buildings-sustainably-in-europe-exploring-the-links-between-climate-change-mitigation-and-adaptation-and-their-social-impacts>) που προσπελάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΟΠ, 2024a, *European Climate Risk Assessment*, EEA report No 01/2024 (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/european-climate-risk-assessment>), πρόσβαση στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΟΠ, 2024β, *Urban adaptation in Europe* (Αστική προσαρμογή στην Ευρώπη: what works?, έκθεση του ΕΟΠ αριθ. 14/2023 (<https://www.eea.europa.eu/publications/urban-adaptation-in-europe-what-works>)) προσπελάστηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΟΠ, 2024γ, *The impacts of heat on health* (Οι επιπτώσεις της θερμότητας στην υγεία: επιτήρηση και ετοιμότητα στην Ευρώπη, ενημέρωση του ΕΟΠ (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/the-impacts-of-heat-on-health>)) στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΟΠ, 2025α, *Από τον σχεδιασμό της προσαρμογής στη δράση: Insights into progress and challenges across Europe*, Ενημερωτικό σημείωμα του ΕΟΠ (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/from-adaptation-planning-to-action>) στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΟΠ, 2025β, *Κοινωνική δικαιοσύνη κατά την προετοιμασία για την κλιματική αλλαγή: how just resilience can benefit communities across Europe*, έκθεση του ΕΟΠ αριθ. 04/2025 (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/social-fairness-in-preparing-for-climate-change-how-resilience-can-benefit-communities-across-europe>), η οποία προσπελάστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΕΑ, 2025c, «Economic losses from weather- and climate-related extremes in Europe» (Οικονομικές απώλειες από ακραία καιρικά και κλιματικά φαινόμενα στην Ευρώπη), EEA Indicator (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/economic-losses-from-climate-related>) (Δείκτης του ΕΟΠ (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/economic-losses-from-climate-related>)) στις 12 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΕΑ, 2025d, «Area and population affected during least one quarter of the year by water scarcity conditions in the EU, measured by the water exploitation index plus», EEA Chart (<https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/use-of-freshwater-resources-in-europe-1-1764323013/area-and-population-affected-during?activeTab=265e2bee-7de3-46e8-b6ee-76005f3f434f>) προσπελάστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2025.

ΕΤΕπ, 2024, «94 % των Ευρωπαίων στηρίζουν μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, σύμφωνα με έρευνα της ΕΤΕπ» (<https://www.eib.org/en/press/all/2024-406-94-of-europeans-support-measures-to-adapt-to-climate-change-according-to-eib-survey>) στις 12 Δεκεμβρίου 2025.

Eurofound, 2024, «WHO-5 average scores and proportions of people at risk of depression by age group, EU27, 2020–2023» (<https://www.eurofound.europa.eu/en/surveys-and-data/data-catalogue/who-5-average-scores-and-proportions-people-risk-depression-age-group-eu27-2020-2023>), πρόσβαση στις 12 Δεκεμβρίου 2025.

Eurofound, 2025, *Living and Working in the EU e-survey* (Διαβίωση και εργασία στην ηλεκτρονική έρευνα της ΕΕ) (<https://www.eurofound.europa.eu/en/surveys-and-data/surveys/living-and-working-in-the-eu-e-survey>) στις 12 Δεκεμβρίου 2025.

EuroHealthNet, 2025, «An urgent call for an EU Strategy on Climate and Health», δελτίο Τύπου (<https://eurohealthnet.eu/publication/an-urgent-call-for-an-eu-strategy-on-climate-and-health/>) στις 12 Δεκεμβρίου 2025.

Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για το Κλίμα και την Υγεία, 2022, *Climate change and health: επισκόπηση των εθνικών πολιτικών στην Ευρώπη* (<https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/observatory/policy/national-policies/status-national-policies>) στις 19 Δεκεμβρίου 2025.

Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων, 2024, *The dashboard on insurance protection gap for natural disasters in a nutshell* (https://www.eiopa.europa.eu/document/download/bbdc653b-e335-41f0-8293-0d8280a09855_en?filename=EIOPA-BoS-24-473_Dashboard%20on%20insurance%20protection%20gap%20for%20natural%20catastrophes%20in%20a%20nutshell%20-%202024%20version.pdf) προσπελάστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2025.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2024, Μέσα πολιτικής για την αντιμετώπιση των κοινωνικών ανισοτήτων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή: *study in focus* ([https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU\(2023\)740081](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU(2023)740081)) (προσπελάστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2025).

Eurostat, 2023, «EU statistics on income and living conditions», Microdata (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/european-union-statistics-on-income-and-living-conditions>) [Στατιστικές της ΕΕ για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης], πρόσβαση στις 11 Δεκεμβρίου 2025.

Eurostat, 2024, *Housing in Europe — 2024 edition* (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/housing-2024>) [Στέγαση στην Ευρώπη — έκδοση 2024] (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/housing-2024>), πρόσβαση στις 12 Δεκεμβρίου 2025.

Hickman, C., et al., 2021, «Climate anxiety in children and young people and their beliefs about government responses to climate change: μια παγκόσμια έρευνα», *The Lancet Planetary Health*, 5(12) E863-E873 ([https://doi.org/10.1016/S2542-5196\(21\)00278-3](https://doi.org/10.1016/S2542-5196(21)00278-3)).

Janoš, T., et al., 2025, «Heat-related mortality in Europe during 2024 and health emergency forecasting to reduce preventable deaths» (Θνησιμότητα λόγω θερμότητας στην Ευρώπη κατά τη διάρκεια του 2024 και πρόβλεψη καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας για τη μείωση των αποτρέψιμων θανάτων), *Nature Medicine* (<https://doi.org/10.1038/s41591-025-03954-7>).

ΚΚΕρ, 2017, *Overcoming the split incentive barriers in the building sector: Unlocking the energy efficiency potential in the rental & multifamily sectors*, JRC Technical Report No JRC101251 (<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101251>) προσπελάστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2025.

JRC, 2025, «Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: Πρότυπα και στρατηγικές για το δομημένο περιβάλλον» (<https://eurocodes.jrc.ec.europa.eu/news/climate-change-adaptation-standards-and-strategies-built-environment>) στις 12 Δεκεμβρίου 2025.

Martinez, G., et al., 2025, «Ψύξη με επίκεντρο τον άνθρωπο: προστασία της υγείας από την επικίνδυνη θερμότητα, από τον άνθρωπο στον πλανήτη», *International Journal of Biometeorology*, 69, σ. 2141-2156 (<https://doi.org/10.1007/s00484-025-02952-1>).

- Stewart-Ruano, A., et al., 2025, 'A Critical Gap in Addressing Mental Health in Heat-Health Action Plans Worldwide', *Current Environmental Health Reports*, 12(23) (<https://doi.org/10.1007/s40572-025-00486-7>).
- Tesselaar, M., et al., 2020, «Regional inequalities in flood insurance costability and uptake under climate change», *Βιωσιμότητα*, 12(20), 8734 (<https://doi.org/10.3390/su12208734>).
- Titko, M., et al., 2021, «Population Preparedness for Disasters and Extreme Weather Events as a Predictor of Building a Resilient Society: The Slovak Republic», *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18 (5), σ. 2311 (<https://doi.org/10.3390/ijerph18052311>).
- van Daalen, K., et al., 2024, «The 2024 Europe Report of the Lancet Countdown on Health and Climate Change: η άνευ προηγουμένου αύξηση της θερμοκρασίας απαιτεί άνευ προηγουμένου δράση», *The Lancet Public Health*, 9 (7) σ. e495-522 ([https://doi.org/10.1016/S2468-2667\(24\)00055-0](https://doi.org/10.1016/S2468-2667(24)00055-0)).
- Venner, K., et al., 2025, 'Ποιος οδηγεί, ποιος υστερεί; Inter-urban inequities in European climate adaptation funding and financing», *Environmental Research letters*, 20 (7), σ. 074061 (<https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/adde71>).
- ΠΟΥ, 2024, *The World Health Organization-Five Well-Being Index (WHO-5)* (<https://www.who.int/publications/m/item/WHO-UCN-MSD-MHE-2024.01>) προστελάστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2025.
- WHO Europe, 2021, *Heat and health in the WHO European region (Θέρμανση και υγεία στην ευρωπαϊκή περιφέρεια του ΠΟΥ): επικαιροποιημένα στοιχεία για την αποτελεσματική πρόληψη* (<https://www.who.int/europe/publications/item/9789289055406>) στις 12 Δεκεμβρίου 2025.
- World Weather Attribution, 2024, «Climate change and high exposure increased costs and disruption to lives and livelihoods from flooding associated with exceptionally heavy rainfall in Central Europe» (Η κλιματική αλλαγή και η υψηλή έκθεση αύξησαν το κόστος ζωής και διαβίωσης από τις πλημμύρες στην κεντρική Ευρώπη) (<https://www.worldweatherattribution.org/climate-change-and-high-exposure-increased-costs-and-disruption-to-lives-and-livelihoods-from-flooding-associated-with-exceptionally-heavy-rainfall-in-central-europe/>), πρόσβαση στις 12 Δεκεμβρίου 2025.
- Zhang, L., et al., 2025, «Housing and household vulnerabilities to summer overheating: A latent classification for England», *Energy Research & Social Science*, 125, σ. 104126 (<https://doi.org/10.1016/j.erss.2025.104126>).

Παράρτημα 1 Ερωτήσεις σχετικά με τη διαβίωση και την εργασία στην ηλεκτρονική έρευνα της ΕΕ για το 2025 που αναλύονται στην έκθεση

Τα τελευταία 5 χρόνια, έχετε βιώσει κάποιο από τα παρακάτω που ζείτε;

- Πολύ ζεστό στο σπίτι σας
- Υπερβολικά ζεστός χώρος εργασίας/εκπαίδευσης
- Πολύ ζεστό όταν βρίσκεστε έξω στη γειτονιά σας
- Το σπίτι σας ή άλλα κτίρια γύρω σας πλημμυρίζουν
- Το σπίτι σας ή άλλα κτίρια γύρω σας που έχουν υποστεί ζημιές από τον άνεμο
- Δασικές πυρκαγιές ή ο καπνός τους επηρεάζουν την καθημερινή σας ζωή
- Περισσότερα τσιμπήματα εντόμων από πριν (κουνούπια ή τσιμπούρια)
- Προβλήματα εξασφάλισης επαρκούς ασφαλούς και καθαρού νερού

Επιλογές απάντησης: Ναι· Όχι· Δεν ξέρω, Προτιμώ να μην απαντήσω

Σε ποιο βαθμό ανησυχείτε για το πώς μπορεί να σας επηρεάσουν αυτά τα ζητήματα στο μέλλον;

- Εξαιρετικά υψηλές θερμοκρασίες που διαταράσσουν την καθημερινή ζωή και την ευημερία
- Συχνότερες ή πιο ακραίες πλημμύρες
- Συχνότερες ή πιο ακραίες δασικές πυρκαγιές
- Μεγαλύτερη πιθανότητα εμφάνισης ασθενειών από κουνούπια ή τσιμπήματα κροτώνων
- Μειωμένη πρόσβαση σε ασφαλές νερό για καθημερινή χρήση λόγω ξηρασίας
- Μειωμένη πρόσβαση σε τοπικά και εποχιακά τρόφιμα λόγω των καιρικών συνθηκών που επηρεάζουν τις καλλιέργειες

Επιλογές απάντησης: Πολύ ανήσυχος· Αρκετά θιγόμενη· Μετριασπαθής· Προβληματισμός· Ελαφρώς ανήσυχος· Καθόλου ανησυχητικό· Δεν ξέρω, Προτιμώ να μην απαντήσω

Τα τελευταία 5 χρόνια ποιες από αυτές τις αλλαγές έχουν γίνει στο σπίτι σας;

- Προστέθηκε μόνωση σε τοίχους ή στέγη
- Εγκατεστημένος ή αναβαθμισμένος κλιματισμός ή εξαερισμός
- Εγκατεστημένη ή βελτιωμένη σκίαση
- Αντιπλημμυρική προστασία (π.χ. βελτιωμένη αποστράγγιση, αντιπλημμυρικά φράγματα)
- Συλλεγμένα όμβρια ύδατα για χρήση στο σπίτι/κήπο
- Εγκατεστημένο εφεδρικό σύστημα ισχύος ή γεννήτρια
- Ετοιμάσαμε ένα κιτ έκτακτης ανάγκης
- Εξασφαλισμένη ασφάλιση κατοικίας για την κάλυψη ακραίων καιρικών φαινομένων

Επιλογές απάντησης: Ναι, έγινε τα τελευταία 5 χρόνια. Ήδη σε ισχύ (συμπεριλαμβανομένων των χαρακτηριστικών σε νέες κατασκευές)· Όχι, όχι στη θέση του· Δεν ξέρω, Προτιμώ να μην απαντήσω

Έχετε δει αυτές τις δράσεις να λαμβάνουν χώρα στην περιοχή σας;

- Προειδοποιήσεις ή προειδοποιήσεις για κύματα καύσωνα ή άλλα ακραία καιρικά φαινόμενα (μέσω γραπτών μηνυμάτων στο κινητό τηλέφωνο, τηλεφωνικών κλήσεων, στα μέσα ενημέρωσης)
- Εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τους κινδύνους και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν σε περίπτωση ακραίων καιρικών φαινομένων
- Φύτευση περισσότερων δέντρων ή βελτίωση της πρόσβασης σε χώρους πρασίνου (π.χ. πάρκα)
- Παροχή κέντρων ψύξης (δηλ. δημόσια κτίρια με κλιματισμό)
- Αλλαγές στα προγράμματα εργασίας/εκπαίδευσης για την αποφυγή δραστηριοτήτων τις πιο ζεστές ώρες ή ημέρες
- Πρόληψη πλημμυρών (π.χ. αναχώματα ή λίμνες ομβρίων υδάτων)
- Περιορισμοί στη χρήση νερού κατά τη διάρκεια ξηρασιών
- Μέτρα ελέγχου για τα κουνούπια (π.χ. ψεκασμός/υποκαπνισμός)

Επιλογές απάντησης: Ναι· Όχι· Δεν ξέρω, Προτιμώ να μην απαντήσω

Μπορεί το νοικοκυριό σας να αντέξει οικονομικά τα ακόλουθα;

- Διατηρώντας το σπίτι επαρκώς δροσερό το καλοκαίρι

Επιλογές απάντησης: Ναι· Όχι· Δεν ξέρω, Προτιμώ να μην απαντήσω

Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, Eurofound

Υπερθερμασμένα και ανεπαρκώς προετοιμασμένα: Οι εμπειρίες των Ευρωπαίων από τη ζωή με την κλιματική αλλαγή

2026 — 48 σ. — 21 x 29,7 cm

ISBN: 978-92-9480-755-7

doi: 10.2800/6087030

Έκθεση ΕΟΠ αριθ. 01/2026

Επικοινωνία με την ΕΕ

Αυτοπροσώπως

Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν εκατοντάδες κέντρα πληροφόρησης Europe Direct. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου κέντρου στη διεύθυνση: https://european-union.europa.eu/contact-eu_en

Στο τηλέφωνο ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτήν την υπηρεσία: ατελώς: 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένοι φορείς μπορούν να χρεώνουν για τις κλήσεις αυτές) ή στον ακόλουθο τυποποιημένο αριθμό: +32 22 99 96 96 ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: https://european-union.europa.eu/contact-eu_en

Εύρεση πληροφοριών σχετικά με την ΕΕ

Διαδικτυακά

Πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ διατίθενται στον δικτυακό τόπο Europa στη διεύθυνση: https://european-union.europa.eu/index_en

Εκδόσεις της ΕΕ

Μπορείτε να τηλεφορτώσετε ή να παραγγείλετε δωρεάν και επί πληρωμή εκδόσεις της ΕΕ στη διεύθυνση: <https://op.europa.eu/en/web/general-publications/publications> (στα αγγλικά).

Μπορείτε να λάβετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν δημοσιεύσεων επικοινωνώντας με το Europe Direct ή το τοπικό σας κέντρο πληροφόρησης (βλ. https://european-union.europa.eu/contact-eu_el).